

POSTOJNSKI

PREPIH

APRIL 2019 95 LETNIK 13

OBCINA
POSTOJNA

Postojnski taborniki so se v skoraj dveh desetletjih, odkar je v njihovih vrstah vzniknila zamisel o čistilni akciji, povezali v tej odgovorni gesti do narave še s skavti, z društvi, s šolami ... Čistilna akcija usklajeno poteka tudi v krajevnih skupnostih in je postala manifestacija okoljske ozaveščenosti vseh generacij. Aljoša, Nina, Miha, Pija in Martin predstavljajo del organizacijske skupine letošnje čistilne akcije in štiri «generacije» Društva tabornikov Rod kraških viharikov Postojna. Po zaslugi skrbnega dela z mladimi lahko starejši taborniki predajajo organizacijske in vodstvene vaje mlajšim.

Ob prazniku

Leto je okrog in ponovno obeležujemo dan, ki si ga je naša občina izbrala za svoj praznik. Je že tako, da gre življenje naprej, ne glede na to, kaj se zgodi. Preteklost pa je tista, ki nas določa. In še posebej ob občinskem prazniku praznujemo preteklost.

23. april 1944 je bil dan dejanj. Dan odločitev, timskega dela, iznajdljivosti in nedvomno dan poguma. Na ta dan so bile pred 75 leti poudarjene in udejanjene vrline, ki jih globoko cenimo še danes. Vrline, ki so nam jih v podzavest zapisali naši predniki, so nam bile dobra popotnica do današnjih dni.

Postojna je v teh letih prehodila mnogo korakov. In tudi letos lahko rečemo, da nam je šlo dobro. Uresničili smo kar nekaj želja, ki smo si jih zadali lani. Še vedno je živ spomin na slavnostno odprtje gasilsko reševalnega centra, novih prostorov nujne medicinske pomoči, prenove športnega parka, številne metre urejene komunalne in ostale infrastrukture.

Potem ko smo na začetku leta šteli kulturne dogodke v lanskem letu, smo z mislimi že pri letošnjih pomladnih praznovanjih, poletju, ki bo z dogodki polnilo trg sredi Postojne. Razvijamo se na področju turizma. Konec maja bomo na slavnostni podelitvi prejeli srebrni znak Slovenia Green Destination. Še eno priznanje, ki nam da vedeti, da na še enem področju delamo dobro.

Spomnim se časov, ko smo mi z velikimi očmi gledali razvite občine, zato sem še posebej zadovoljen, da smo dočakali dan, ko je Postojna postala zgled ostalim.

Praznik občine je imenitna priložnost, da se lahko zahvalimo in podelimo priznanja tistim posameznikom in skupinam, ki so k razvoju skupnosti prispevali veliko. Spoštovani dobitniki občinskih priznanj, čestitke še enkrat. Hvala vam za vse, seveda pa na vas računamo tudi v prihodnje. Ponosni smo, da živite in delate med nami.

Na koncu bi se rad zahvalil vsem sodelavcem za še eno uspešno skupaj prehojeno leto. Še enkrat smo dokazali, kako pomembno je ekipno delo in da skupaj zmoremo več.

Vse dobro,

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Strategija turizma

tu živimo:

Postojna - 4. del

na obisku:

Občinsko vodstvo

Na naslovnici: Aljoša Gerželj, Nina Kapelj, Miha Uhelj, Pija Šarko in Martin Podbregar iz Društva tabornikov, Rodu kraških vihranikov; fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI PREPIH Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.
• Postojna, april 2019, leto izdaje 13, številka 95
• Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilh@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepil (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

V letošnjem letu mineva 110 let, ko je trg Postojna dobil mestne pravice. ... »smo v Svojem cesarskem in kraljevem polnooblastju za dobro spoznali, s Svojim sklepom z dne 9. maja 1909. l., Naš zvesti Trg Postojno v Naši vojvodini kranjski, najmilostljiveje uvažujè njegovo urejeno občinstvo in njegov uspešni razvoj, na prošnjo občinskega zastopa povzdigniti v Mesto.«

Tako piše (med drugim) na eni izmed sedmih strani oziroma na enem izmed štirih lepo okrašenih listov diplome. Na zadnjem je podpisan Franc Jožef I., habsburški cesar.

Vsebinsko listine sem prebrala večkrat, še posebej pa so me pritegnile nekatere zgoraj zapisane besede. Ob njih se mi je utrnilo mnogo primerjav in vprašanj, predvsem pa to, ali bi moje, naše mesto ob upoštevanju takratnih predpisov dobilo danes mestne pravice.

... **uvažujè njegovo urejeno (občinstvo)** ... V teh treh besedah so zajete vse niti življenja, ki so bile takrat splošno veljavne in bistvenega pomena za pridobitev mestnih pravic. Poudarek na **urejeno**?! Ob prvem vtisu, bežnem pogledu na naše mesto bi bil odgovor najbrž pritrdilen, toda podrobnejši ogled posameznih mestnih predelov odkrije na lepi podobi tudi »packe«. Preveč je asfaltnih, kamnitih površin brez zasaditev oz. drevja (parkirišča pri Lidlu, Eurospinu, Zdravstvenem domu in Primorki, površine na Trgu padlih borcev, Titovem trgu ...). Mesto bi dobilo vsaj z delno ozelenitvijo teh površin »zelena pljuča«. Postojna ima sicer izjemno srečo, saj so njena pljuča v neposredni bližini – okrog in okrog mesta so le nekaj sto metrov oddaljena gozdna območja. Toda nekdanj **»urejeno občinstvo«** danes z odmetavanjem smeti v ta pljuča »serje« na lastno dvorišče. Postojna je tudi mesto brez cvetja na javnih površinah (razen krožišč), na primer ob spomeniku Miroslavu Vilharju, spomeniku padlim borcem, vzdolž ulic ... Ob tem seveda mnogi najprej pomislijo na to, da je naše območje klimatsko preveč neprijazno. Res je. Vendar je stroka že tako napredovala, da bi se našlo nekaj tudi za našo »Sibirijo«. Že Olepševalno društvo (predhodnik Turističnega društva) je bilo leta 1883 ustanovljeno z namenom olepševanja mesta. V turističnem mestu imamo preveč razpadajočih fasad, neurejenih zaprtih prostorov, lokalov in trgovin. Vemo, da se s tovrstnimi rak-ranami ubadajo mnoga mesta, toda marsikje znajo z ustreznimi likovno učinkovitimi tapetami marsikaj

»skriti in prikriti«. Z vztrajanjem pa bi verjetno prevzgojili tudi vandale, ki zdaj prilivajo »olje na ogenj«.

Z nekaterimi prehitrimi, premalo preverjenimi, celo nestrokovnimi posegi v prostor je jedro mesta v več desetletjih izgubilo dušo. Na Titovem trgu je »ribica«, za katero ne vemo, ali je spomenik, vodnjak, ali res proteus, ali le tobogan za otroško igro. Trg padlih borcev je privzdignjen prostor, namenjen ničemur ... Poraja se mi vprašanje, ali je naš odnos do obče kulture pravi. Nismo morda začeli uničevati naravno in kulturno dediščino samo zato, da zadostimo modernim trendom?

... **in njegov vsesplošni razvoj** ... Po starejših, še ohranjenih slikah mesta in zapisih ter pričevanjih o življenju v mestu si upam trditi, da se v mnogih ozirih ne moremo pohvaliti z velikim napredkom. Naj omenim le pomen sejmov in tržnih dni, enega najpomembnejših dejavnikov in pogojev za tržne in mestne pravice ter napredek kraja. Njihov pomen je dandanašnji morda dobil arhaičen prizvok. Toda kako zaznamo utrip v mestu kot turisti? Če hočemo spoznati, doživeti nek kraj, najprej obiščemo tržnico, pokopališče, cerkev, železniško in avtobusno postajo ... Z obiskom teh destinacij se najbolj izkaže kulturna ozaveščenost kraja in ljudi. Postojna žal že dolgo izgublja te mestne vrline. Še vedno smo brez prave mestne tržnice in njenega vsakodnevnega živžava, Majlonta ne znamo zaščititi v njegovi izvorni podobi, zamrli so tudi načrti njegove urbane ureditve ...

Postojna naj bi bila tudi kulturno mesto. Ob tem se vedno malce ironično nasmehnem. Postojna nima niti galerije za stalne ali občasne razstave, kaj šele, da bi v njej predstavila svoje umetnike in umetnice ali se jim na katerem drugem mestu poklonila s spominskimi obeležji! Nima ustrezno označenih stavbarskih biserov, dobre stare gostilne ...

Dovolj negativnih spoznanj in misli! Zavedam se, da je vsakršno dediščino zelo težko vzdrževati in ohranjati, saj je lahko blagoslov in prekletstvo obenem. Naj bo to razmišljanje spodbuda, da se jo kljub temu po najboljših močeh trudimo negovati in tudi vlagati vanjo. Tako bomo lahko ponosni na svoje mesto, upravičeno imenovano turistično-kulturno mesto.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Notranjski muzej Postojna.

Strategija turističnega razvoja

Postojnski turizem zaznamuje svojevrsten paradoks. Čeprav se občina ponaša z dvema najbolj obiskanimi atrakcijama v Sloveniji, je turistično praktično nerazvita. Že površnemu opazovalcu je potrdila očiten velikanski razkorak med turistično ponudbo družbe Postojnska jama in ostalo ponudbo v občini na podlagi vsebinske in podatkovne analize tudi Strategija razvoja turizma do leta 2023. Gre za celosten dokument, ki ga je v sodelovanju z Zavodom Znanje izdelala samostojna podjetnica Sonja Dolenc iz Pisarne in je namenjen tako občini in njenim inštitucijam kot (potencialnim) turističnim ponudnikom. Poleg razmisleka o stanju postojnskega turizma prinaša tudi temeljna izhodišča za njegov celovit razvoj.

Če se v vrhuncu sezone sprehodite od mesta do Postojnske jame, stopite tako rekoč v drug svet. Poleti opustela Postojna je popolno nasprotje turističnemu vrvežu, ki spominja na druge najbolj oblegane slovenske turistične točke. In če smo lahko po eni strani zadovoljni, da življenja samega mesta ne hromijo množice turistov, je hkrati žalostno, da večina prebivalcev ne iztrži od 800 tisoč obiskovalcev letno praktično ničesar.

»V ponudbi Postojnske jame so ogledi Postojnske, Pivke, Črne in Otoške jame ter Jame pod Predjamskim gradom, jamski trekning in ogled jam Po poteh Luke Čeča, Vivarij, razstava o krasu EXPO, Predjamski grad in po novem še Tajni prostori Hotela jama; v preostali ponudbi pa so Muzej krasa, Planinska jama, (zelo pogojno) Ravbarjev stolp in Betalov spodmol ter opazovanje

medveda,« strne **Sonja Dolenc, snovalka Strategije**, in omeni še tradicijo poletnih priprav košarkarjev, ki jih lahko uvrstimo pod športni turizem. Prenositvenih in gostinskih zmogljivosti, izposoje koles, TIC-ev, prodaje spominkov itd. pa ne upošteva kot del ponudbe, ampak kot vzporedne dejavnosti. V občini Postojna z izjemo Parka Postojnska jama torej ni razvite turistične ponudbe, z gospodarskega vidika pa je ta (razen pri nekaj izjemah) omejena na dopolnilno dejavnost.

Brez izboljšanja kakovosti ponudbe izven Parka Postojnska jama in sistematičnega razvoja produktov ob boku jamskega turizma se turizmu v občini torej slabo piše še naprej. Snovalka Strategije vidi potencial tako v dodatni ponudbi v neposredni bližini Postojnske jame kot povečanju privlačnosti samega mesta.

»Komplementarna ponudba pri Postojnski jami bi zvišala zadovoljstvo obiskovalcev jame, prinesla sinergijske učinke destinaciji in ponudnikom, zvišala dohodke in zaposlenost občanov, izboljšala povezanost in vzdušje prebivalcev občine ter osmislila povezovanje med občinskimi in regionalnimi inštitucijami na področju turizma, turističnimi ponudniki in upravljavcem Postojnske jame,« je zapisala v Strategiji. Samo mesto pa potrebuje po njenem »infrastrukturno nadgradnjo, ki upošteva lokalno kulturno dediščino in sledi tudi drugim načelom trajnostnega razvoja.« To bi znatno dvignilo raven bivanja domačega prebivalstva, stik s prebivalci pa je največje jamstvo za avtentičnost doživetij obiskovalcev.

Snovalka Strategije upošteva tudi veliko povpraševanje po aktivnem preživljanju časa v naravi in nagraja k sistematičnemu razvoju tovrstnih produktov, saj bi privabili tako dnevne kot stacionarne goste. Zdaj razpršeno upravljanje s turizmom naj bi postalo bolj sistematično. Po-

tencial turizma bi tako prepoznali tudi lokalni ponudniki, ki se danes v njem – razen v ponudbi namestitvev – ne angažirajo, več bi bilo tudi povezovanja.

Dolenčeva je prepričana, da bi bili na ta način ob izvrstni geostrateški legi, raznoliki in ohranjeni naravi ter več tisoč obiskovalcev izpolnjeni v Postojni vsako leto vsi pogoji za svetlo prihodnost postojnskega turizma.

Priložnosti v turizmu

Strategija definira tri vrste produktov – nosilne, nišne in podperne. Kot je pojasnila **Špela Gacin, vodja OE Turizem Zavoda Znanje**, so zasnovani na podlagi tradicije, naravnih in kulturnih danosti, izsledkov delavnic ter rezultatov anket. Nujno je treba razvijati dodatno, regijsko povezljivo ponudbo, saj je podaljševanje obiska na račun največjih znamenitosti omejeno. Tudi Sonja Dolenc je prepričana, da je največji potencial turističnega razvoja v ponudbi, povezani z naravo in s tema-

Turistična zveza Slovenije je podelila občini Postojna na podlagi pristopnega dela in prejete ocene v okviru Zelene sheme slovenskega turizma **Srebrni znak Slovenia Green Destination**. Plaketo in znak bo prejela 22. maja v Rogaški Slatini na Zelenem dnevu slovenskega turizma v Rogaški Slatini.

Kot neizkoriščena točka postojnskega turizma je v Strategiji izpostavljen Betalov spodmol.

tiko krasa. Kot trenutno najšibkejšo točko turistične ponudbe v občini definira gostinsko ponudbo oziroma kulinariko.

Nosilni produkt z največ razvite ponudbe in velikim potencialom, kamor sodita tudi turistični atrakciji Postojnska jama in Predjamski grad, je *raziskovanje krasa*. Ta vključuje ponudbo naravnih in kulturnih značilnosti kraške pokrajine ter krasoslovja in omogoča oblikovanje ponudbe za raznolike ciljne skupine – od množičnega do izobraževalnega in znanstvenega turizma.

Drugi nosilni sklop opredeljuje *aktivnosti na prostem* – poleg jamskega turizma še kolesarstvo in pohodništvo, saj predstavljajo tudi primerno platformo za sistematično vključevanje kulturne dediščine. Ta zaradi trenutnega stanja še ne more delovati kot samostojna ponudba. Velik potencial razvoja edinstvenih, butičnih doživetij in oblikovanja ponudbe z visoko dodano vrednostjo pa ima sklop *doživetja narave*. Sem sodijo speleo- in gozdni velnes, klimatski turizem in opazovanje živali, saj lahko postanejo samostojni magneti za turiste; predvsem zadnji že zbuja z osnovno ponudbo veliko zanimanje. Opazovanju medveda in drugih gozdnih živali bi lahko dodali še opazovanje metuljev in rastlin ter tako še razširili nišno ponudbo. Ta ima precejšnje potenciale tudi v ribolovu, jahanju, športnem, kongresnem in zdravstvenem turizmu. Oblikovalka Strategije vidi priložnosti v zaokroženih turističnih ponudbi na Planinskem polju, tradiciji konjereje v regiji (pod-

prti s prepoznavnostjo Kobilarne Lipica) in tradiciji košarkarskih taborov, a so za konkurenčnost potrebna večja vlaganja v športno infrastrukturo. Strateška lega ob glavni prometnici nudi odlične pogoje za razvoj kongresnega turizma, najbolj množičnega med nišnimi produkti. Ta ima

Največji potencial turističnega razvoja je v ponudbi, povezani z naravo in s tematiko krasa.

še to prednost, da se odvija izven glavne turistične sezone. »Udeleženci večdnevni kongresni prireditvi trošijo nadpovprečno, za to pa je nujna dobro razvita dodatna ponudba predvsem v mestu Postojna,« opozarja ob vsem Sonja Dolenc. Po rezultatih vseslovenske ankete je med štirimi najbolj prepoznavnimi atributi občine Postojna »porodnišnica«. Čeprav pri tej ne gre za klasični zdravstveni turizem, bi morala Občina v svojih prizadevanjih utrje-

vati njen sloves in s tem privabljati porodnice v Postojno.

Klima na Postojnskem in možnosti speleoterapije so dobra osnova za razvoj terapevtskega turizma. Temu se je doslej najbolj približala družba Postojnska jama s pripravami na razvoj ponudbe speleovelnesa. Kot glavna podporna produkta pa Strategija definira kulinariko in kulturo, saj predstavljata sestavni del (skoraj) vsakega obiska in ob sistematičnem razvoju lahko prerasteta v samostojno ponudbo. Poleg ljudi namreč najpomembneje soustvarja avtentičnost doživetja ponudba hrane. Na destinaciji, katere glavni atribut je naravna dediščina, stavi Dolenčeva na lokalno – tradicionalne in divjačinske jedi. Podporni produkt Kultura pa združuje vso ponudbo v občini, ki po svoji definiciji sodi na to področje, od snovne in nesnovne dediščine do umetnosti in prireditev.

»Posameznih zanimivosti je veliko, noben segment te ponudbe pa ni dovolj močan, da bi tvoril samostojen produkt,« ugotavlja snovalka.

Zgodba krasa

Največji potencial prepoznavnosti in privlačnosti, ki že živi in ga je treba razvijati naprej, je zgodba krasa. Zato se je po prepričanju Sonje Dolenc smiselno umeščati kot »prometno lahko dostopna turistič-

na destinacija s svetovno turistično atrakcijo ter z bogato in ohranjeno naravo specifičnega tipa kot tudi z njo povezano kulturno dediščino, ki omogoča aktivno, kontemplativno in učno preživljanje prostega časa«. Destinacija naj bi postala »drugo ime za kras«, to je eno- ali večdnevna izhodiščna destinacija za koncentrirano izkustvo in spoznavanje krasa. Tudi preko meja občine ju ustvarjajo turistične atrakcije, drugi kraški pojavi, izobraževalne inštitucije, aktivno preživljanje časa v naravi ter izročilo in druga kulturna dediščina. Poleg same Postojnske jame so na območju še druge privlačne in zanimive jame, jamski grad, kraško polje in kraška planota Nanos, v neposredni bližini pa je tudi Rakov Škocjan z učno potjo o kraških pojavih. Raznolikost in ekspresivnost kraških pojavov na dokaj majhnem območju sta izjemni, centralna umeščenost med kraškimi občinami pa predstavlja izvrstno izhodišče za spoznavanje širšega, tudi matičnega krasa. Neposeljeno zaledje destinacije nudi možnosti za aktivno ali kontemplativno preživljanje prostega časa in ima potencial celoletnega turizma.

Najbolj prepoznavna znamka občine Postojna je seveda Postojnska jama, v okviru regije Zeleni kras (RDO Postojnska jama - Zeleni kras) pa se predstavljajo manjši samostojni ponudniki. Po mnenju Sonje Dolenc je znamka Zeleni kras zasnovana smiselno, vendar ni bila ustrezno postavljena na trg niti ni deležna skladnega upravljanja. »Vse bolj se izgublja njen potencial povezovalne regijske znamke, saj se posamezni ponudniki oglašujejo pod lastnimi

Poletni košarkarski tabori, ki jih lahko uvrstimo pod športni turizem, se v Postojni tradicionalno odvijajo v juniju in juliju.

Postojna je dobila svojo sladico, povezano z legendo o pastirčku Jakobu. Jakobovo torto sta zasnovali slaščičarki Nuša Petrič (na fotografiji) in Petra Grah iz kavarne Siesta.

znamkami.« Zavod Znanje Turizem tako v zadnjem času uveljavlja tudi znamko Postojna. Ponudbe občine Postojna in celotne regije Zeleni kras bi bilo po mnenju Dolenčeve najbolj smiselno nasloniti na prepoznavnost Postojnske jame.

Občina, generator turističnega razvoja

Vloga Občine Postojna in Zavoda Znanje Turizem je za nadaljnji razvoj turizma ključnega pomena. Pričakovanja, ki so jih na delavnicah izpostavili občani, so: prispevek k urejenosti Postojne in trajnostni mobilnosti v občini ter nova delovna mesta.

Občina Postojna je ključna pri urejanju infrastrukture, Zavod Znanje Turizem pa naj organizira dodatno ponudbo. Slednji predstavlja Občini ter obstoječim in potencialnim ponudnikom možnosti razvoja in jih pri tem podpira. Ob tem je po mnenju Dolenčeve treba združiti moči z uveljavljenimi subjekti – RRA Zeleni kras in s Turističnim društvom Postojna oziroma Turistično zvezo Brkini Kras Notranjska. »V sedanjih situaciji je delovanje med naštetimi očitno nekoordinirano,« ugotavlja in meni, da bi si morali razdeliti vloge in naloge. Vzoren primer občinske vloge pri razvoju turizma vidi v sosednji Pivki. »Park vojaške zgodovine (PVZ) in Ekomuzej Pivških presihajočih jezer sta nastala kot občinska projekta, pri čemer se je PVZ praktično že osamosvojil.«

Turizem je perspektivna panoga, je zapisala Dolenčeva, zato je Občina dolžna omogočiti enako pozicijo kot sebi tudi drugim gospodarskim subjektom. »V občinski proračun priteče iz naslova turizma – koncesijskih dajatev za upravljanje Postojnske jame, dividend od deleža v družbi Postojnska jama, koncesijskih dajatev od iger na srečo in

Klima na Postojnskem in možnosti speleoterapije so dobra osnova za razvoj terapevtskega turizma.

turistične takse – približno 2 milijona evrov letno, kar pomeni desetino proračuna. Vlaganja v turizem pa znašajo v zadnjih letih komaj 10 do 15 odstotkov te vsote, pri čemer vsebinsko ne izkazujejo jasnih ciljev. Sredstev v višini približno 200.000 evrov, namenjenih letno odplačilu kredita za delež v podjetju Postojnska jama d. d., ne moremo šteti kot razvojna,« sklene kritično.

Na Občini se strinjajo, da turizem niso le mehke vsebine in programi, zato veliko sredstev vlagajo v izgradnjo prometne, komunalne in druge infrastrukture. »To je osnova, s katero sicer najbolj zadovoljimo domačine, ti pa bodo poskrbeli za zadovoljnega obiskovalca,« so prepričani. Pogoje za turistični razvoj ustvarjajo tudi z uresničevanjem številnih projektov. »Smo edina občina v projektu Kras Re Vita. V teku je že obnova Brivskega salona

Ozbič, strategijo razvoja turizma pa zasledujejo tudi tri operacije, izhajajoč iz zadnjega razpisa LAS (kateri rezultati bodo znani konec maja), že odobren projekt za ureditev pešpoti ob reki Pivki in načrtovana ureditev doživljajske gozdne poti na Soviču,« so zapisali na Občini. Dovoljenja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica za postavitve dveh razglednih ploščadi na Soviču in obnovo poti v obstoječih gabaritih že imajo. Občina pripravlja tudi projekt obnove okolice propadajočega baročnega dvorca Haasberg pri Planini. Še pred polemjem naj bi v Postojni zaživela tudi izposoja koles.

Zavod znanje Turizem

Vodja OE Turizem na Zavodu Znanje Špela Gacin vidi v Strategiji podlago za nadaljnje usmeritve. Kot poudarja, se želijo osredotočiti na produkte, ki bodo predvsem regijsko povezljivi in naravnani tržno. Izpostavlja dva vzorčna primera:

Kot močna, a neizkoriščena točka postojnskega turizma je v Strategiji izpostavljeno paleolitsko najdišče Betalov spodmol, po mnenju Gacinove velik potencial, saj je eno najpomembnejših arheoloških najdišč v Sloveniji. Poudarek je predvsem na njegovem ohranjanju ter ureditvi varnega dostopa, pešpoti in okolice. Za to je deloma že poskrbel Zavod Furman.

»Različne inštitucije, ki so vpletene v proces urejanja kulturne in naravne dediščine, niso vedno kompatibilne, kar oteži izvedbo. Mnogi ne razumejo, da to zahteva potrpežljivost in čas,« razloži tistim, ki menijo, da se zadeve odvijajo prepočasi.

Špela Gacin poudarja, da so izhodišča Strategije turističnega razvoja strokovna podlaga in vir tudi za ostale strateške dokumente Občine Postojna, na primer prostorsko načrtovanje, prometno strategijo itd. Vse to predstavlja osnovo tudi za naložbene, razvojne in poslovne načrte zasebnih turističnih ponudnikov. »Zagovarjamo implementacijo dokumenta na vseh nivojih in na vsa področja,« odločno računa na podporo Občine. Nikakor pa razvoj turizma ne sme ogroziti naše naravne dediščine, zato je treba stanje v naravi ohranjati ali celo izboljšati, pogoje za sodoben način življenja in turizem pa razvijati sonaravno.

Ključno je sodelovanje

Naj zveni še tako klišejsko, a za turistični razvoj in napredek je v prvi vrsti nujno sodelovanje. Špela Gacin zato pričakuje »sodelovanje z različnimi ponudniki, društvi, institucijami, manj in bolj prepoznavnimi posamezniki – lokalnimi in s tistimi iz sosednjih občin oziroma celo Slovenije in tujine,« saj turizem zadeva posredno ali neposredno vse prebivalce. Vloge posameznih akterjev so opredeljene tudi v dokumentu. Gacinova priznava, da je »včasih sodelovanje pri nas zelo težko, saj za nekatere to pomeni – dajte nam denar in mi bomo naredili po svoje.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Mateja Jordan, Tomaž Penko, Foto Atelje Postojna.

Naziv Častni občan gre tokrat v roke Darku Bizjaku

Občinski svet je na aprilski seji med drugim potrdil predloge prejemnikov priznanj in nazivov Občine Postojna v letu 2019. Svetniki so sprejeli tudi zaključni račun za leto 2018 in za direktorico Zavoda Znanje imenovali Tatjano Hvala.

Darku Bizjaku bodo na predlog Komisije za priznanja in nazive Občine Postojna podelili naziv Častni občan za življenjsko delo na področju športa, dela z mladimi, humanitarnosti in promocije občine Postojna. Za 41 let nesebičnega in uspešnega dela v Krajevni skupnosti Postojna ter za prostovoljsko udejstvovanje v različnih občinskih projektih bo s priznanjem 23. april nagrajena **Milena Novak. Primarijka Irena Vatovec, dr. med., spec. druž. med.** (ta že vrsto let uspešno vodi osrednjo zdravstveno ustanovo v občini Postojna) pa bo prejela za delo na področju primarnega zdravstvenega varstva Zlato priznanje.

Tatjana Hvala na čelu Zavoda Znanje

Na razpis za direktorja Zavoda Znanje Postojna so se po besedah **Andreja Berginca, predsednika Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja**, prijavi štiri kandidati. O njih sta župan in Svet Zavoda predhodno podala mnenje. Župan je vsem štirim kandidatom podal pozitivno mnenje, obenem pa izpostavil, da bi bila za zasedbo omenjenega položaja najprimernejša Tatjana Hvala. Svet zavoda je podal pozitivno mnenje tako **Nini Vaniti Hočevnar** kot tudi **Tatjani Hvala**, pri čemer je slednjo izpostavil kot primernejšo kandidatko, saj ima veliko izkušenj s področja vodenja kot tudi prijav na razpise za pridobivanje sredstev, njen predstavljeni program je ambiciozen in realen. Vsebuje konkretne cilje po posameznih organizacijskih enotah, kandidatka pa izkazuje dobro poznavanje delovanja javnega zavoda in področij, ki jih ta pokriva. **Goran Blaško** je 2. aprila iz osebnih

razlogov odstopil od kandidature. Svetniki so zatem s tajnim glasovanjem (s 17 glasovi od enainvajsetih) izvolili za direktorico Zavoda Znanje za petletni mandat **Tatjano Hvala**.

Uspešno proračunsko leto 2018

Kot je poročala **Vanja Uljan Vičič, višja svetovalka za računovodstvo**, je Občina Postojna zaključila proračunsko leto 2018 uspešno. Realizacija prihodkov znaša 21.437.445 evrov, odhodki pa so realizirani v višini 22.218.372 evrov. Občina Postojna je izpolnjevala v preteklem letu svoje obveznosti v predpisanih rokih, in ob koncu proračunskega leta nima neporavnanih zapadlih obveznosti.

O avtocesti in Kosovelovi cesti prihodnjč

O Državnem prostorskem načrtu za avtocesto proti Jelšanam in o problematiki Kosovelove ceste bodo svetniki razpravljali na majski seji občinskega sveta. Za razširitev dnevnega reda aprilске seje (predlagal jo je Zvonko Černač) namreč niso bili izpolnjeni formalni pogoji, saj svetniki niso prejeli gradiva. Černač opozarja, da je občinski svet že pred osmi leti sprejel sklep, s katerim nasprotuje njeni kakršnikoli umestitvi na območje občine Postojna, obenem pa pozval, naj se pospeši gradnja obvoznice za čim hitrejšo dostopnost do Ilirske Bistrice. Župan naj bi se zavzemal za priključek pri Hruševju, kar naj bi na tem območju povzročilo kar nekaj slabe volje. »Pogovoriti se je treba, ali imamo v občini eno ali dve usmeritvi,« je dejal Černač.

Obenem je opozoril na povečanje prometa po Kosovelovi cesti proti Postojnski jami: »Občani predlagajo bodisi ureditev enosmerne ceste bodisi časovnico, po kateri bo zgrajena nova dostopna cesta do Postojnske jame, kar je bilo pred desetletjem že načrtovano.«

Blanka Markovič Kocen

DOGODKI

Tradicionalna spominska slovesnost v Sajevčah

Kljub mrzlemu vremenu in burji se je zbralo 13. aprila ob spomeniku v Sajevčah okoli 300 udeležencev. Počastili so spomin na dramatične dogodke Sočanovega bataljona januarja pred 74 leti in obeležili 74-letnico zmage nad okupatorjem. Prisostvovali so tudi častna garda Slovenske vojske in številni praporščaki.

Tako kot vsa leta doslej se je prireditve pridružilo tudi okoli 30 pohodnikov dveh vodenih pohodov po partizanskih poteh – iz Laž skozi sajevške loze ter iz Orehka mimo Čermelic in Rakulika. Sajevče so bile namreč med vso NOB pomembna postojanka. Vas so okupatorji večkrat požgali, prvič junija 1943. V Sajevčah je bil sedež različnih komand, političnih in oblastnih organov, leta 1943 so tam ustanovili odbor OF, v bližini je delovala tudi kurirska postaja P-3. 30. januarja leta 1945 pa je v Sajevčah nemška enota napadla Sočanov bataljon. Prvi je padel komandant bataljona Sočan, pozneje je padlo še šest borcev, številni so bili ranjeni.

Slovesnost v organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB Postojna, Krajevne organizacije ZB za vrednote NOB Hruševje in Občine Postojna je tudi tokrat z besedo in pesmijo obudila spomin na dogodke in hrabre ljudi, ki so s svojim življenjem tlakovali pot v svobodo. Udeležence sta pozdravila **podpredsednik KO ZB NOB Hruševje Zoran Trošt** in **podžupan Občine Postojna Andrej Berginc**. Slavnostni govornik je bil **Jerko Čehovin, pred-**

Na prireditvi so sodelovali številni praporščaki.

sednik Združenja zveze borcev za vrednote NOB Postojna. Med drugim je osvetlil zgodovinski spomin na ta tragični dogodek in v nadaljevanju poudaril pomen ohranjanja vrednot, kot so tovarštvo, solidarnost in humanost. Ob tej priložnosti so podelili za dolgoletno požrtvovalno delo pri ohranjanju vrednot dve srebrni plaketi Zveze ZB NOB Slovenije – prejela sta ju **Blanka Černigoj** in **Jože Curk** – ter priznanje KO ZB NOB Hruševje – tega je prejela **Ivanka Dolenc**. V kulturnem programu je udeležence dodobra ogrel s svojo energijo in z močjo pesmi **Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič**, sodelovali pa so tudi mladi domačini: **ansambel Amaterji iz Rakulika** in **z recitacijo učenec OŠ Miroslava Vilharja Postojna (podružnica Hruševje)**. Povezovalka programa je bila recitatorka in pesnica **Ana Horvat** iz Orehka, prireditev pa se je nadaljevala na bližnji gostoljubni domačiji pri Dolenčevih.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

50 let šolskih korakov

Osnovna šola Antona Globočnika Postojna obeležuje letos 50 let šolske zgradbe. Obletnico so počastili s slavnostno prireditvijo 17. aprila pod naslovom 50 let šolskih korakov. Velika dvorana telovadnice je zaživela v pomladnem vzdušju in slikovitem programu; pripravili so ga učenci in učitelji v pesmi, besedi, filmu, igri in plesu. Gotovo pa je bilo najlepše darilo in zahvala šoli za njeno uspešno dolgoletno delovanje Srebrno priznanje Občine Postojna za širjenje humanitarnosti in prostovoljstva ter vrednot polpretekle zgodovine. Predal ga je župan Igor Marentič ravnateljici Sabini Ileršič.

Pozdravnemu nagovoru z dobrodoščico ravnateljice Sabine Ileršič je sledil nagovor župana občine Postojna Igorja Marentiča. V programu so nastopili otroški in mladinski pevski zbor, članice gledališkega kluba šole in plesne skupine. V filmskem kolažu so obudili spomine. Prikazali so otroške igre iz preteklosti in današnje želje učencev, kakšna naj bi bila po njihovem šola v prihodnosti. Obujali so spomine na polstoletno šolsko zgodovino treh generacij, veliko je bilo tudi veselja in navdušenja ob mnogih srečanjih generacij nekdanjih in sedanjih pedagoških delavcev in učencev, pa tudi vseh drugih, ki jih je ta šola v tem obdobju kakorkoli povezovala. Osnovno šolo Antona Globočnika Postojna so v vseh letih njenega delovanja obiskovale številne generacije učencev. Ti so postali kasneje uspešni dijaki, študentje, delavci, podjetniki in ugle-

Osnovna šola Antona Globočnika je prejela Srebrno priznanje občine Postojna. Župan ga je izročil ravnateljici Sabini Ileršič na osrednji slovesnosti ob jubileju šolske stavbe.

dni prebivalci Postojne ter širše v Sloveniji in v tujini.

Ob tej priložnosti je šola izdala tudi jubilejni zbornik, ta nas najprej pozdravi z nagovorom: »Vse zbrano in zapisano je nastalo v želji, da iztrgamo pozabi, kar je bilo, da se zavedamo, kaj imamo in na teh temeljih gradimo našo prihodnost.« V zborniku, kjer sta uvodoma zapisala svoje misli ravnateljica Sabina Ileršič in župan Občine Postojna Igor Marentič, je dokumentarno zajetih pet desetletij s slikami in prispevki (med drugim) nekdanjih ravnateljev, učiteljev in nekdanjih učencev – sedanjih učiteljev. Zgodovinski pregled je prispevala zgodovinarica Alenka Čuk. Kronološko je osvetlila razvoj šolstva v Postojni od prvih začetkov do postavitve temeljnega kamna leta 1968, ko je zrastle in odprla svoja vrata nova šola, vse do današnjih dni.

OŠ Antona Globočnika Postojna je bila ustanovljena leta 1991 in je ena od treh javnih osnovnih šol v občini Postojna. Pod okriljem matične šole v Postojni delujejo tudi tri po-

družnične – v Planini, Bukovju in Studenem. To je bila prva osnovna šola v občini Postojna, ki je uvajala devetletno osnovno šolo v šolskem letu 2002/2003, prva osnovna šola, ki je uvajala drugi tuji jezik v zadnjem triletju osnovne šole v šolskem letu 2008/2009 in s tem prispevala k novemu načinu poučevanja in pridobivanju kompetenc učencev na področju večjezičnosti. Ima bogato in uspešno razvejano dejavnost, tako z različnimi vsebinami sodeluje v našem prostoru in ga sooblikuje. Šola se je ves čas razvijala in bila deležna številnih novih pridobitev (dozidave, prenove, prostorske dopolnitve), ki so bile nujno potrebne za njeno delovanje. Naj spomnimo, da so konec leta 2017 ob 150-letnici postojnskega glavarstva, odkrili doprsni kip Antona Globočnika Sorodolskega (šola nosi ime po postojnskem okrajnem glavarju Antonu Globočniku, na kar je še posebej ponosna); v zadnjem letu so poskrbeli tudi za energetske sanacije stavbe. Sredi marca so na površini parka za šolo že stekla dela za njeno širitev. Ta bo zagotovila nove prepotrebne namenske pro-

store. S prizidkom bodo tako dobili devet novih učilnic, tri kabinete, zbornico, garderobo in novo kuhinjo z jedilnico. Septembra prihodnje leto bodo tako začeli letošnji sedmošolci svoje zadnje leto šolanja v novih prostorih.

Sabina Ileršič – med ravnateljici naših šol ima gotovo enega najdaljših stažev, saj je ravnateljica že 20 let – je poudarila: »S ponosom se poklonim tej častitljivi starosti stavbe, katere delo in ugled so oblikovale številne generacije učencev in učiteljev. Poslanstvo naše šole je, da izobražujemo učence v spoštljivosti, uspešne in zadovoljne osebnosti – to je poleg poučevanja glavno vodilo. Naša vizija je, da postanemo šola, prepoznavna po kakovosti, inovativnosti in multikulturalnosti. V teh zadnjih petdesetih letih smo dokazali, da zmoremo skupaj ustvariti še boljše in kakovostnejše generacije učencev, ki bodo imele kompetence za 21. stoletje.«

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

110. obletnica podelitve mestnih pravic Postojni

9. maja 1909 je cesar Franc Jožef I. s sklepom povzdignil tedanji trg Postojna v mesto, 3. septembra istega leta pa je izdal še svečano listino – to hrani Notranjski muzej. Ob 110. obletnici pridobitve mestnih pravic bo 10. maja ob 19. uri slovesnost v postojnskem kulturnem domu. Na prireditvi bo župan podelil naziv Častni občan Darku Bizjaku za življenjsko delo na področju športa, dela z mladimi, humanitarnosti in promocije občine Postojna.

Na prireditvi bodo izvedli združeni moški zbori iz Pivke in Postojne, domači solisti in godalni orkester Glasbene šole Postojna pod dirigentsko taktirko Marjana Grdadolnika ter dramska skupina Kulturno umetniškega društva Ščuka iz Planine prvo slovensko spevoigro Jamska Ivanka Miroslava Vilharja. Tako se bodo poklonili še enemu jubileju, 150. obletnici Pivškega tabora na Kalcu. Miroslav Vilhar – pesnik, skladatelj, častnikar in narodni buditelj je namreč 9. maja 1869 organiziral množični tabor za zedinjeno Slovenijo.

12. maja lepo vabljeni v Kulturni dom Postojna!

Ester Fidel

Občinski praznik občine Postojna

Uvod v spominske prireditve ob občinskem prazniku, 23. aprilu, je bil poklon postojnske delegacije padlim rojakom v Trstu in Postojni. Na osrednji večerni prireditvi sta bili v središču pozornosti prejemnici letošnjih priznanj. Primarijka Irena Vatovec, dr. med., spec. druž. med., je prejela zlato priznanje, Milena Novak pa priznanje »23. april«. Srebrno priznanje je župan podelil Osnovni šoli Antona Globočnika že 17. aprila, na slovesnosti ob 50. obletnici šolske stavbe.

Delegacija Združenja borcev za vrednote NOB KO-ZB Postojna in predstavnikov postojnske občine, krajevne skupnosti in drugih občanov je tako kot vsako leto na občinski praznik položila vence pri spomeniku padlih borcev in na pokopališču v Postojni, pri spominskih obeležjih v ulici Ghega in na pokopališču sv. Ane v Trstu ter v Rižarni.

Postojnska godba 1808 je pred začetkom osrednje prireditve ob občinskem prazniku z glasbo pozdravila nagrajenke in občinstvo. Slavnostni govornik je bil **župan Igor Marentič**, kulturni program pa je ponudil preplet recitacij, plesa in glasbe. Mladostno svežino so vnesli **pevka Vita Jordan, raper Sandi MVP, plesna skupina Artifex in učenci Glasbene šole Postojna. Recitatorji KUD Planina in Mešani pevski zbor Postojna** z dirigentom **Matjažem Ščekom** pa so ga uravnotežili z nastopom, ki odraža njihovo dolgoletno prisotnost v kulturnem poustvarjanju.

Višek prireditve je bila podelitev zlatega priznanja in priznanja »23. april«. **Zlato priznanje je prejela primarijka Irena Vatovec, dr. med., spec. druž. med., za delo na področju primarnega zdravstvenega varstva.** Pod njenim vodstvom osrednja zdravstvena ustanova v občini Postojna neprestano nadgrajuje dejavnosti in širi programe za izboljšanje zdravstvene oskrbe občanov. Direktorica je iskala tudi možnosti za boljšo preventivno zdravstveno dejavnost, in z vključitvijo v evropski projekt »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih« je Zdravstveni dom dr. Franca Ambrožiča Postojna dobil priložnost za vzpostavitev Centra za krepitev zdravja. V njem strokovnjaki z različnih področij svetujejo in pomagajo občanom na poti do zdravega življenjskega sloga tako, da pridejo v njihovo okolje – v krajevne skupnosti, vrtnice, šole in na dom. Neenakosti v zdravju si prizadevajo zmanjševati tudi z vključevanjem marginalnih skupin. Postojnski zdravstveni dom je po zaslugi dobrega vodenja eden redkih zdravstvenih zavodov, ki v

Milena Novak je prejela priznanje »23. april«, Irena Vatovec pa zlato priznanje.

trenutnih razmerah v državi posluje pozitivno in uspešno rešuje tudi kadrovske zadeve. Direktorica Irena Vatovec si z aktivnim sodelovanjem v nacionalnih projektnih skupinah prizadeva tudi za izboljšanje razmer v slovenskem primarnem zdravstvenem varstvu.

Priznanje »23. april« je prejela Milena Novak za dolgoletno nesebično in uspešno delo v Krajevni skupnosti Postojna ter za prostovoljstvo v raznih projektih občine Postojna. V Krajevni Skupnosti Postojna je enainštirideset let opravljala delo tajnice. Njeno delo pa je segalo še na mnoga področja, ki so daleč presejala službene obveznosti. S svojim delom in pozitivno energijo je pustila pomemben pečat v širši lokalni skupnosti. V obdobju osamosvajanja Republike Slovenije je sodelovala na področju samozaščite in civilne zaščite v krajevni skupnosti, zlasti je bila aktivna pri koordiniranju in sklicevanju kurirske službe, Narodne zaščite ter Civilne zaščite. Za te zasluge je prejela leta 1991 status veterana. Sodelovala je pri vseh večjih investicijah krajevne skupnosti, pri izvedbi volitev v svet krajevne skupnosti in referendumov. Težko bi opisali vse hvaležne stiske rok starejših občanov, ki jih je doživela kot koordinatorka akcije obdaritve bolnih, starejših in invalidnih občanov. Milena Novak udejanja čut za sočloveka tudi pri delovanju v Območnem združenju Rdečega križa, njen čut za povezovanje ljudi pa se zrcali v prijateljskih vezeh, ki jih je stikala v sodelovanju z različnimi prostovoljnimi društvi in inštitucijami. Nepogrešljiva je tudi pri ohranjanju kulturne in etnološke dediščine v krajevni skupnosti, saj je od leta 1972 članica Turističnega društva Postojna.

17. aprila je prejela na slovesni prireditvi ob 50-letnici šolske stavbe srebrno priznanje

Osnovna šola Antona Globočnika za širjenje humanitarnosti in prostovoljstva ter vrednot polpretekle zgodovine. Osnovna šola Antona Globočnika Postojna se od ustanovitve leta 1991 skupaj z učitelji in učenci aktivno vključuje v kulturne, humanitarne in prostovoljne dejavnosti v občini. Intenzivno sodeluje z društvi, organizacijami in javnimi zavodi iz postojnske občine, vključuje pa se tudi v razne projekte na nacionalni in regionalni ravni. Učitelji in učenci sodelujejo v humanitarnih aktivnostih, ki jih razpisujejo Karitas, Rdeči križ in Unicef, na področju prostovoljstva pa sodelujejo predvsem s Slovensko filantropijo in so med prejemniki zastave Sadeži družbe.

Na šoli gojijo medgeneracijsko sodelovanje učencev in mentorjev z oskrbovanci Doma upokojencev in Talita Kum. Šola ima že vrsto let naziv Kulturna šola – pridobila ga je za organizacije in izvedbe kulturnih ter glasbenih prireditev v Postojni in na podružničnih šolah v Bukovju, Studenem in Planini. Z mnogimi projekti širi vedenje o kulturi in zgodovini občine Postojna tudi onstran občinskih meja. Učenci tvorno sodelujejo tudi v otroškem parlamentu. Šola je vključena v projekt »Soočamo se z izzivi medkulturnosti«, v sklopu katerega izvaja pomoč učencem priseljencem pri učenju slovenščine na štirih osnovnih šolah v občinah Postojna in Pivka, v Vrtnu Postojna in Šolskem centru Postojna. Projekt je namenjen učencem priseljencem in njihovim staršem, da pridobijo osnovno znanje slovenščine in jim pomaga pri socializaciji v novem okolju. Šola Antona Globočnika Postojna je jezikovno in kulturno zelo pisana, zato spodbuja večkulturnost. Strpnost krepi z različnimi prireditvami.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Od povojnega obdobja do danes je Postojna v veliki meri spremenila podobo. Danes ima pomembno vlogo regijskega turističnega, izobraževalnega in zdravstvenega središča. V percepciji slovenske javnosti je trenutno prepoznavna po prizadevanjih za ukinitve vojaškega vadišča Poček.

Dnevi vojne

Postojncani so za časa druge svetovne vojne aktivno delovali v partizanskih enotah, ki so skušale še posebno po kapitulaciji Italije pomagati zaveznikom na vzhodni in zahodni fronti. Partizanske diverzantske akcije, med katerimi je bil najbolj odmeven požig dvanajstih vagonov okupatorjevega bencina v Postojnski jami v noči z 22. na 23. april leta 1944, so ključno prispevale k propadu skrbno pripravljene tretje nemške ofenzive. Akcijo je izpeljalo 18 borcev Vojkove brigade s pomočjo domačinov, ki so dobro poznali skrite dohode v jamo. Maks Milavec je predlagal pot skozi Črno jamo, diverzante pa je vodil izkušeni jamski vodnik Franc Sajevec iz Velikega Otoka. Gorelo je sedem dni. Istega dne so nacisti v Trstu obesili 52 ljudi, sodelavcev Osvobodilne fronte; 14 jih je bilo s Pivškega. Leta 1958 je Občina Postojna razglasila 23. april za ljudski praznik, pozneje preimenoval v občinski praznik. Postojna je bila zaradi svoje pomembne prometne lege večkrat mesto spopadov z okupatorjevo vojsko. Septembra 1943 se je Gradnikova brigada prebijala iz osvobojene Notranjske proti Nanosu in se zapletla v srdite

boje z Nemci. Za svoje izgube so se ti maščevali in 28. septembra 1943 na Javorniški cesti ustrelili 19 talcev. Tam (pod Pečno rebrijo) stoji danes spomenik takratnim nedolžnim žrtvam. V zadnjih najtrših spopadih za osvoboditev Postojne je konec aprila 1945 padlo 156 borcev Hercegovske divizije. Vsi so pokopani v grobnici na vojaškem pokopališču na zahodni strani mesta. Delijo si prostor z grobovi padlih avstro-ogrskih vojakov v 1. svetovni vojni. Med vidnejšimi obeležji NOB je spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja na Trgu padlih borcev, delo domačega kiparja Frančiška Smerduja.

Povojno obdobje

Na gospodarskem področju je Postojna doživela pravi razmah šele po končani vojni, po vključitvi v tedanjo jugoslovansko državo. V povojni udarniški ekspanziji se je število prebivalcev Postojne presenetljivo hitro povečalo za trikrat, dosti na račun obeh velikih vojašnic. Vojniki in oficirji so si namreč tu ustvarili družine. Razmahnila se je stanovanjska gradnja. Ta je skupaj s postavljanjem javnih zgradb premaknila mestne robove daleč do roba avtoceste, ki je zapeljala mimo mesta leta 1972.

Nastala je prva industrijska cona; ta je slaba dva kilometra oddaljeno vas Zalog polagoma prelevila v predmestje. Vas Zalog so uradno ukiniteli leta 1994 in jo priključili Postojni. Tudi druga industrijska cona v nekdanjih vojašnicah ob Velikem Otoku bi se najverjetneje združila z mestom, vendar to preprečujeta reliefna konfiguracija in reka Pivka. Prav tako spada pod mesto Postojna in se hitro načrtno povečuje tudi naselje na drugi strani avtoceste, ki se stika s Staro vasjo – poimenovano Pod Jelovico. Na Postojnskem so se na referendumu med prvimi v Sloveniji odločili za gradnjo potrebnih objektov s samopriskom vseh občanov. Kot prva je bila na ta »moderen« način zgrajena OŠ Antona Globočnika, slovesno odprta leta 1968. V letošnjem šolskem letu, ko šola praznuje petdesetletnico, so jo začeli prenavljati. Zaradi povečane prostorske potrebe se je Občina

odločila za prizidek, ta bo učence sprejel v šolskem letu 2020/21. Sicer pa so v Postojni s pomočjo samopriskovka v razponu približno 15 let uredili še vodovod in zgradili zdravstveni dom, srednješolski center in bolnišnico za porodništvo. Manjšemu deležu samopriskovka so se zavezale tudi občine Ilirska Bistrica, Sežana in Cerknica.

Šolstvo

V Postojni so prvi slovenski meščanski šoli iz leta 1906 neprekinjeno sledile nove izobraževalne ustanove. V času Italije so Italijani ustanovili triletno nižjo srednjo šolo in petletno višjo gimnazijo, takoj po vojni – 28. septembra 1945 – je bila ustanovljena Gimnazija Postojna. Leta 1958 je bil ustanovljen Gozdarski šolski center in kmalu zatem Ljudska univerza. Že prej so bili ustanovljeni Glasbena šola Postojna, Notranjski muzej in Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU. Danes lahko dijaki izberejo na Šolskem centru, Srednji gozdarski in lesarski šoli in Višji strokovni šoli med desetimi različnimi programi šolanja. Postojna je pomembno regijsko šolsko središče, saj se tu šolajo tudi dijaki iz drugih občin. V njej sta še dve osnovni šoli s podružnicami v Planini, Bukovju, Studenem in Hruševju, skupno okrog 1450 šolarjev v dobrih sedemdesetih oddelkih. Šolniki se bodo razveselili nastajajočega prizidka k OŠ Antona Globočnika, saj bo imel tudi novo kuhinjo za obe osnovni šoli.

Postojna, rojstni kraj mnogih znanih Slovencev

Nov zdravstveni dom je bil v Postojni odprt leta 1979, bolnišnica pa leta

Cerkev svetega Štefana je bila v središču mnogih starih fotografij in razglednic. Tudi danes je pogled nanjo impresiven.

V zadnjih desetletjih so zrasle mnoge eno- in večstanovanjske stavbe.

1990. Danes je to Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna, v njej se letno rodi povprečno čez 1600 novorojenčkov. Starejši prebivalci pa ob besedi porodništvo še zmeraj pomislijo na enonadstropno stavbo na Vilharjevi ulici 14, kjer je prijokal na svet skoraj vsak na širšem območju, rojen po letu 1950. Tako so takrat porodnišnico v Postojni obiskovale porodnice in pacientke od Ilirske Bistrice do Sežane in Cerknice – zaradi slovesa dobre organizacije že takrat tudi iz drugih krajev Slovenije. Če si imel srečo, te je novopečena mama v tistih časih lahko pokazala kar skozi okno, na-

Likar (čebelarski strokovnjak), Milena Štrukelj - Verbič (pianistka), Mileva Zakrajšek (dramska igralka) in seveda še mnogi drugi, ki jih bo v vrsto s prej naštetimi postavila zgodovina.

Staro zamenja novo

V dobi socializma in samoupravljanja so nastala velika podjetja – kovinarsko podjetje Liv, Kmetijska zadruga, Tovarna mesnih izdelkov, Trgovsko podjetje Nanos, Transportno podjetje Transavto, Gozdno gospodarstvo Postojna, Javor Pivka in druga. Nosilka postojnskega turizma je Postojnska jama. Prene-

Zdravstveni dom, bolnišnica in novozgrajeni gasilsko-reševalni center postavljajo Postojno v regijsko zdravstveno in reševalno središče.

Titovega trga, zrasli so nove soseske stanovanjskih naselij, drevored ob novi Titovi cesti, vrsta krožišč med številnimi novimi trgovskimi centri, nove bencinske črpalke, prenovljen športni park – kombinacija atletskega in nogometnega stadiona ter urejene športne površine ob vojašnici za Sovičem. Postojnčani so upravičeno lahko ponosni tudi na novozgrajeno zgradbo gasilsko-reševalnega centra. Dobro, da ljudje lahko hitro pozabimo; še nedavno tega smo kazali s prstom na hudo gospodarsko krizo in nemalokrat obsojali domnevne krivce.

Okolje in skrb zanj

Vremenske razmere na Postojnskem znajo biti tudi muhaste, še posebno v zimskem času. Starejši še pomnijo drugo polovico februarja leta 1952, ko je v snežni katastrofi med Ljubljano in Postojno obtičalo 18 lokomotiv, snežni zameti pa so bili visoki tudi do 8 metrov. Takrat so za pomoč pri čiščenju snega uvedli splošno mobilizacijo, vendar je kljub temu potekalo do Rakeka 8 dni, do Pivke pa 6 dni. Vsi še preveč dobro pomnimo katastrofalno lede-

no ujmo izpred petih let in se sprašujemo, ali smo mogoče tudi sami nekoliko krivi zanjo. Na Postojnskem smo zgledno prenovili vodna zajetja in na novo postavili dotočne cevi, še vedno pa redno iščemo odgovore na vprašanje, kam odtekajo prenekateri fekalni odpadki in polivana gnojevka po poljih ter tudi kdo bo prevzel odgovornost ob morebitni vodni ekološki katastrofi zaradi vojaškega poligona Poček.

Še bodo spremembe

Vsem naštetim preobrazbam bodo sledile nove, saj smo se že tako navadili nanje morda tudi zaradi računalniške oblike miselnosti, da se vse nenehno posodablja. Sam raje vidim, da ohranjamo kontinuirano kakovost, kot da pričakujemo vedno več. Marsikdaj imam občutek, da se določene zadeve gradijo zaradi tega, ker so zanje preprosto pridobljena sredstva, in ne zato, ker bi imele prednost pred kakšno pomembnejšo naložbo. Vseeno pa se veselim pričetka širitve mestnega parka.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Na obrobju Postojne je industrijsko-obrtna cona.

Danes lahko dijaki izberejo na Šolskem centru, Srednji gozdarski in lesarski šoli ter Višji strokovni šoli med desetimi različnimi programi šolanja.

smejani sorodniki pa so mahali na pločniku za ograjo na Jamski cesti. V postojnski porodnišnici so se rodili med drugimi še živečimi znanimi imeni Borut Pahor, Jure Franko, Rajmond Debevec, Zlatko Kaučič in plejada drugih, ki niso neposredno povezani z rojstnim krajem. Med poznanimi osebami, ki so bile kakorkoli povezane s Postojno, so tudi: Anton Globočnik (pravnik in politik, častni občan Postojne), Lojz Kraigher (pisatelj in dramatik), Frančišek Smerdu (kipar), Leo Vilhar (slikar in muzealec), Vilko Ukmar (skladatelj), Alojz Srebotnjak (skladatelj), Janez Sajevec (kipar), Leonid Pitamic (pravnik in politik), Ivan Andrej Perko (speleolog), Miroslav Adelič (strokovni pisatelj in fizik), Viktor Bežek (pisatelj in kritik), Franjo Bučar (pevec in režiser), Hinko

katera podjetja so v zadnjih desetletjih žalostno propadla, ostala so se preoblikovala, dobila nove lastnike ali se združila z agresivnejšimi večjimi podjetji. Vzroki za propad ali preoblikovanje so bili nemalokrat tudi problem izgube nekdanjega skupnega jugoslovanskega tržišča, togost prevelikih podjetij in zase sposobnih poslovnežev. Vzporedno pa so rasla nova, manjša podjetja in se uspešno širila: Unika TTI, Les3, Vopex, Sawal, Katern Transport, PVC Nagode, Oroplast ...

Tudi okolica se je spremenila tako močno, da se po spominu (brez slikovnega materiala) težko vrnemo dvajset, trideset let nazaj. V tem kratkem obdobju se je dvakrat popolnoma spremenila podoba osrednjega

Vodstvo Občine Postojna

Župan Igor Marentič (v sredini) ter podžupana Andrej Berginc (levo) in Andrej Poljšak (desno).

Vsako leto v aprilski številki Postojnskega prepaha pričakovano namenimo ob občinskem prazniku pozornost osrednji prireditvi in prejemnikom priznanj. Po več letih se uveljavlja tudi tradicija, da občinski praznik izkoristimo kot povod za pogovor z občinskim vodstvom. Tokrat smo se o letošnjih projektih, izzivih in načrtih pogovarjali z županom Igorjem Marentičem, s poklicnim podžupanom Andrejem Bergincem in z nepoklicnim podžupanom Andrejem Poljšakom. Slednji je funkcijo nastopil v februarju.

■ Po lanskih volitvah se je spremenila sestava občinskega sveta in do spremembe je prišlo tudi v vodstvu Občine. Katera področja pokrivata podžupana?

Andrej Poljšak: Moje področje dela je povezano predvsem s krajevnimi skupnostmi. To logično izhaja iz mojega dosedanjega udejstvovanja in prizadevanj za skladen razvoj mesta in podeželja. Šestnajst let sem bil predsednik Krajevne skupnosti Prestranek, tri mandate sem občinski svetnik, izvoljen na Listi krajevnih skupnosti Poper. Zato sem si že ob imenovanju za podžupana zastavil, da bom povezoval občinske strokovne službe in predsednike krajevnih skupnosti ter prisluhnil pobudam ljudi in dihal »z njihovimi pljuči«. Aktivno se vključujem tudi v projekte s področja komunalnih zadev v krajevnih skupnostih in vodim posvetovalni svet – v njem so predsedniki krajevnih skupnosti. Prizadevam si, da bi zaživel participatorni proračun. Ta bo ponudil možnost vsem občanom, da s svojimi neposrednimi predlogi aktivno sooblikujejo razvoj naše občine oziroma domačega kraja.

Andrej Berginc: Tako kot v prejšnjem mandatu sem tudi zdaj poklicni podžupan in moje delo se nadaljuje na istih področjih. V moj delokrog sodijo

naloge s področja stanovanjskih zadev, športa in varnosti.

■ Kakšne so razmere na stanovanjskem področju?

Andrej Berginc: Na Občini vzpostavljamo popis in kontrolo nad vsemi stanovanji v lasti Občine, in teh je nekaj več kot tristo. Preverjamo, ali je stanje v skladu z najemnimi pogodbami – kdo dejansko živi v stanovanjih, ali so najemniki še upravičeni do najema ... Pri tem sodelujemo s Centrom za socialno delo. Ob preverjanju stanja ugotavljamo tudi to, da se bodo sčasoma ponekod pojavljale težave zaradi pomanjkanja dvigal, saj se najemniki starajo. Zato razmišljamo tudi o varovanih stanovanjih, seveda bomo morali na tem področju delovati z roko v roki z državo. Opažamo, da se povečuje potreba po novih neprofitnih stanovanjih – predvsem med mladimi družinami. Zato nas novi izzivi čakajo tudi na tem področju.

■ Kateri so letošnji osrednji projekti v krajevnih skupnostih?

Andrej Poljšak: V teku je urejanje komunalne infrastrukture v Hraščah – izgradnja kanalizacije ter hkrati še obnova ceste, pločnikov in javne

razsvetljave. Obnova kanalizacije poteka tudi v Rakitniku, Matenji vasi in Prestranku. Na postojnsko čistilno napravo bi radi priključili še Koče in Slavino. V naslednjih letih načrtujemo izgradnjo čistilne naprave v Planini in zato pripravljamo projekt, da bi z njim lahko kandidirali za evropska sredstva. Delovno je tudi v okolici železničarskih blokov na Prestranku, saj urejamo infrastrukturo. Med večje naložbe v krajevnih skupnostih sodi izgradnja poslovilne vežice v Orehku, dela bodo končana še pred rokom – sredi junija.

■ V lanskem letu so nekatere naložbe izboljšale pogoje za šport in rekreacijo. Kakšni so nadaljnji načrti?

Andrej Berginc: Z ureditvijo novega stadiona za Sovičem, s postavitvijo pumtrackov in z obnovo športnega parka so se zgodili premiki tudi na področju »športne infrastrukture«. Trenutno načrtujemo kolesarske poti, zlasti na relaciji Postojna–Hrašče, radi bi se »kolesarko« povežali tudi s sosednjimi občinami (Pivko, Cerknico in z Vipavo). Kolesarski turizem je v vzponu in naša občina je lahko odlično izhodišče za kolesarske izlete v bližnji okolici. Pomembna pa je infrastruktura, ki kolesarjem zagotavlja varnost. V okviru evropskega projekta učnih sprehajalnih poti smo dobili zeleno luč za ureditev poti ob reki Pivki. Žal Zavod za varstvo narave ni dal soglasja za naš celotni projekt – od Kazarja do reke Pivke pri Postojnski jami, pač pa se bo učna pot v izobraževalne in turistične namene začela pri nekdanji Krajnerjevi žagi. Uredili jo bomo s pomočjo evropskih sredstev.

■ **Že nekaj let je vadišče Poček ena osrednjih tem, saj zaposluje občinsko vodstvo in vzbuja nezadovoljstvo med občani. O tem pišemo v zadnjih mesecih malodane v vsaki številki Postojnskega prepaha, tudi v aprilski. Kakšno je najnovejše stanje v pogajanjih z državo?**

Igor Marentič: V četrtek, 25. aprila, se bomo sestali s pogajalsko skupino Ministrstva za obrambo (Mors). Občina Postojna si bo še naprej prizadevala, da se z vadišča Poček umaknejo vsaj tuje vojske. Bajе Mors in Nato podpisujeta letno pogodbo, v njej določita tudi načrt usposabljanj. Če je to res, smo pripravljeni skleniti kompromisni dogovor, vendar le do izteka letne pogodbe. Potem bomo zahtevali, da se vsaj zavezniške sile umaknejo. Upamo pa, da bomo z dokazi o negativnih vplivih vojaških aktivnosti na pitno vodo dosegli zakonsko zaščito vodnih virov in tako preprečili vojaško dejavnost na vodovarstvenem območju.

■ **Kako pa je z namero o vložitvi zakona o zaščiti vodnega vira Malni?**

Igor Marentič: Priprava predloga zakona o zaščiti vodnega vira Malni je v sklepni fazi in upam, bo na dnevnem redu majske seje postojnskega občinskega sveta. Predlog je pripravil Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Občina pa je k sodelovanju pritegnila še nekatere strokovnjake za krasoslovje in v sodelovanju z njimi na predlog zakona podala še nekatere popravke in pripombe. Dober, strokovno pripravljen predlog zakona je ključnega pomena za sprejem v državnem zboru; ne nazadnje pa tudi to, da gre za zaščito vodovarstvenega območja, ki sega še v druge občine. Še vedno upam, da bo tudi ministrstvo za okolje v skladu z zagotovili zdaj žal že bivšega ministra Jureta Lebna pripravilo uredbo o vodovarstvenih pasovih za zajetje Malni. Tudi zato si prizadevam za čimprejšnji sestanek z novim ministrom za okolje Simonom Zajcem.

■ **Tudi saga o ustreznih umestitvi avtoceste od Postojne proti Jelšanam se vleče že poldrugo desetletje. Rešitve, sprejemljive za vse vpletene lokalne skupnosti, očitno še ni na vidiku. Zadnji različici trase na Hruševje so bolj ali manj prikimali tudi župani sosednjih občin, nasprotujejo pa ji prebivalci Hruševja in okoliških vasi. Je to »voda na mlin« državi, odmaknjeni od vsakodnevnih težav naših občanov zaradi tranzitnega prometa?**

Igor Marentič: Občani v občinah Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica, Divača in Hrpelje-Kozina dnevno občutimo posledice povečanega transportnega prometa skozi naselja proti meji s Hrvaško. Zato bi bilo dobro, da se lokalne skupnosti poenotimo o najbolj ustreznih rešitvi. Še vedno menim, da je

predlog trase, ki bi se od primorske avtoceste odcepila med Hruševjem in Hudičevcem, najmanj sporen in sprejemljiv za vse vpletene lokalne skupnosti. S to traso bi se izognili dvema priključkoma na avtocesto A1 na razdalji 300 metrov in v večji meri tudi vasem. Država se zavzema za traso Postojna–Ilirska Bistrica. Ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek je zagotovila, da bodo preučili tudi naš predlog. Odgovor pričakujemo v maju.

Andrej Poljšak: Menim, da moramo prednostno najti rešitev za omejitev tranzitnega tovornega prometa na cesti Jelšane–Postojna oziroma Starod–Kozina. Usmeriti bi ga morali na avtocesto preko Zagreba.

■ **Pri cestni infrastrukturi ima občinsko vodstvo še nekaj težjih zalogajev v dogovorih z lastniki zemljišč in občani. V Bukovju so zaradi velikih obremenitev s turističnim prometom zavrnili predlog za ureditev parkirišča, zaradi obremenitev s prometom so se oglasili tudi prebivalci Kosovelove ulice v Postojni, ureditev povezovalne ceste med krožiščem pri pokopališču in Kremenco se odmika zaradi zapletov z odkupi zemljišč ... Kakšne bodo rešitve?**

Igor Marentič: Žal se pri načrtovani cesti Log–Kremenca (ta je zelo pomembna za Gasilsko-reševalni center Postojna) zapleta pri odkupu zemljišč. Nekateri lastniki nočejo prodati svojih parcel ali pa postavljajo nemogoče pogoje glede cene, nekatere parcele so obremenjene s hipotekami. Začeli smo odkup parcel na južni strani Špic in uredili bomo pot s Starovaške ceste do Špic, vendar bo to le zasilna rešitev, ne pa intervencijska pot.

Prebivalci Kosovelove ulice so kot civilna iniciativa naslovili na Občino zahtevo, da uredi bližnjico od Mesarije Prunk na Kosovelovi ulici do Postojnske jame. V nasprotnem primeru grozijo z zaporo prometa in odškodninskimi zahtevki. Žal je njihova zahteva po ureditvi bližnjice neizvedljiva, saj gre za poplavno območje. Načrtujemo, da v prihodnosti razširimo križišče s Kosovelove na Jamsko cesto, medtem ko so ostale zahteve nerealne. Z življenjem v še hujši prometni obremenitvi se na primer soočajo tudi prebivalci Rakitnika, Matenje vasi in Prestranka.

Na obzoru je bila že rešitev za aktualno problematiko parkirnih mest v Predjami. Načrtovali smo, da bomo odkupili zemljišča in v prihodnjem letu uredili parkirišča na koncu Bukovja. Vendar so nekateri vaščani Bukovja v strahu pred povečanjem prometa ta predlog zavrnili in zagrozili z zaporo ceste. Koncesionar zdaj išče rešitve za dosedanje parkirišče. V dolini pod cerkvico v Predjami so bila parkirišča, vendar je inšpekcija parkiranje prepovedala, ker gre za kmetijska zemljišča, in zahtevala vrnitev v prvotno stanje. Družba Postojnska jama je zato že predlagala spremembo namembnosti teh površin.

■ **Svetla točka je krožišče pri Livu, zanj je država že prizgala »zeleno luč«.**

Igor Marentič: Konec letošnjega leta naj bi Direkcija RS za infrastrukturo izbrala izvajalca, dela naj bi začeli še letos ali v začetku prihodnjega leta. V projektu sodeluje tudi Občina Postojna. Naročili smo projektno dokumentacijo, Občina bo nosila tudi stroške ureditve pločnikov, javne razsvetljave in druge opreme v vrednosti 20 odstotkov celotnega projekta. Krožišče bo pomembno prispevalo k večji varnosti in pretočnosti prometa.

■ **Kako poteka gradnja prizidka pri OŠ Antona Globočnika in kdaj se bodo začela dela v prizidku podružnične šole Miroslava Vilharja v Hruševju?**

Igor Marentič: Dela pri izgradnji prizidka OŠ Antona Globočnika potekajo v skladu z načrti. Trenutno izvajajo pilotiranje, končano naj bi bilo sredi maja. Trenutno pripravljamo tudi razpis za tehnološko opremo kuhinje. Naložba, vredna dobrih 6 milijonov evrov, bo končana do začetka novega šolskega leta 2020/2021. Sredi februarja smo dobili tudi gradbeno dovoljenje za nadzidavo, dozidavo in rekonstrukcijo prizidka podružnične šole OŠ Miroslava Vilharja v Hruševju. Kmalu bomo objavili razpis za izvajalca del, gradbena dela pa bomo začeli v času poletnih šolskih počitnic. Po načrtih naj bi ta zaključili v marcu 2021. Učenci in učitelji se bodo razveselili dveh novih učilnic, kabineta, sanitarij in garderobe ter dvigala.

■ **Kateri pa so še drugi projekti, ki so v teku, oziroma se bodo začeli izvajati še letos?**

Igor Marentič: Obnavljamo zunanost nekdanjega frizerskega salona Ozbič, naslednje leto bomo zaključili obnovo notranjosti stavbe in vzpostavili delujoč muzej z nadaljevanjem obrti. Poteka tudi etažiranje Kutinove hiše, letos bomo obnovili tudi vhod v stavbo. Kmalu bomo v Postojni na najbolj frekventnih točkah vzpostavili sistem izposoje koles, s projektom ureditve Soviča in z ureditvijo okolice gradu Haasberg pa smo se prijavili na razpis LAS-a. V drugi polovici leta bomo začeli zbirati tudi predloge občanov za participatorni proračun. Gre za način razporejanja dela proračunskega denarja tako, da o njegovi porabi soodločajo prebivalci. Omogoča jim, da sami odločijo, kateri projekti so najnujnejši in bi več prispevali k izboljšanju kakovosti bivanja. V prvi fazi bodo občani podali po spletni aplikaciji ali na za to predvidenih obrazcih predloge za investicije, na vsakem območju pa bo vsaj ena javna predstavitev participatornega proračuna.

Hvala za pogovor. K sodelovanju vas bomo povabili tudi v maju, ko bomo v Postojnskem prepihu predstavili participatorni proračun in možnosti aktivnega soodločanja občanov.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Center za ogrožene in zaskrbljene nosečnice

V Bolnišnici za ženske bolezni in porodništvo Postojna so uredili sodobno opremljen Center za nosečnice in ga simbolično odprli prav na materinski dan, 25. marca. Namenjen je tako zdravim kot ogroženim nosečnicam iz vse regije. Zanje bo skrbela ekipa strokovnjakov pod vodstvom specialistke ginekologije in porodništva profesorice Nataše Tul Mandić. Prenatalno diagnostiko bodo opravljali v prostorih nekdanjega centra za oploditev z biomedicinsko pomočjo (OBMP) v sosednji stavbi Zdravstvenega doma. Poseben poudarek bo na zgodnjem odkrivanju nepravilnosti v razvoju plodov, kar bo omogočala nova pridobitev – sodoben ultrazvočni aparat za ginekološko diagnostiko.

»Center je namenjen preventivni dejavnosti, zgodnjemu odkrivanju razvojnih nepravilnosti s pomočjo ultrazvoka in različnih genetskih testov ter odkrivanju nepravilnosti v poteku nosečnosti pri materah, kot je na primer zgodnja diagnoza preeklampsije ali sladkorne bolezni v nosečnosti,« je ob odprtju pojasnila Tul Mandićeva, specialistka ginekologije in

Center vodi specialistka ginekologije in porodništva prof. Nataša Tul Mandić.

porodništva ter subspecialistka za fetomaternalno medicino, zaposlena v bolnišnici od novega leta. Natančen pregled razvijajočih se plodov in nosečnic bodo odslej opravljali s 50 tisočakov vrednim, sodobnim ultrazvočnim aparatom, kupljenim s pomočjo neimenovanega donatorja. Izvajali bodo tudi invazivne diagnostične teste, amniocentezo in biopsijo horionskih resic. Za samo ureditev prostorov so porabili le 15 tisoč evrov, **direktor Aleksander Merlo** pa je že napovedal ponovno zbiranje donatorskih sredstev za drugi ultrazvok, saj ga potrebujejo v centru.

Večina nosečnosti je zdravih, a to ne pomeni tudi brezskrbnosti. »Nekatere nosečnice so kljub normalnim nosečnostim zelo zaskrbljene in potrebujejo našo podporo, včasih tudi pomoč psihologa, da jih pomiri,« poudarja vodja centra. Sprejemali bodo tako nosečnice, ki imajo izbranega ginekologa med zaposlenimi v bolnišnici, kot nosečnice z napotnico iz drugih porodnišnic ali zdravstvenih domov. Poleg ginekologov – porodničarjev, babic in medicinskih sester je v Centru za nosečnice na voljo tudi **specialistka medicinske genetike, primarijka Ana Marija Brezigar**, k sodelovanju pa želijo pritegniti še psihologe in fizioterapevte ter po potrebi druge specialiste. Direktor Aleksander Merlo je še izpostavil, da pričakujejo aktivno vključevanje lokalne skupnosti in lastnika – Ministrstva za zdravje predvsem pri reševanju še vedno aktualne problematike centra za OBMP. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti na nadomestni lokaciji se izteče že čez dober mesec, obljubljenega dogovora med Občino in državo pa še ni na vidiku. Sicer naj bi po najnovejši različici uredili prostore za OBMP v načrtovanem prizidku zahodnega krila postojnske bolnišnice.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Neugledna postaja pokvari prvi vtis

(Ne)urejenost železniške postaje Postojna najbrž rednih potnikov ne zmoti več, bolj osupli pa morajo biti številni turisti, saj o našem mestu takoj dobijo slab prvi vtis. Predvsem podhod z vitrinami iz nekih drugih časov in s porumenelimi fotografijami (čeprav očiščen) ni ravno v ponos mestu, še manj pa družbi Slovenske železnice (SŽ) - Infrastruktura. Več pobud za ureditev podhoda je v preteklih letih že prišlo iz Zavoda Znanje oziroma Notranjskega muzeja, za prijaznejšo podobo postaje si prizadeva tudi župan Igor Marentič. Ta bo dogovore z vodstvom postaje zapečatil še s pisno pobudo za njeno ureditev.

»Železniške postaje so tako kot ostala javna železniška infrastruktura v lasti Republike Slovenija, družba SŽ - Infrastruktura pa z njo upravlja in jo vzdržuje v skladu z razpoložljivimi sredstvi in prioritetaми,« komentirajo stanje postaje na **Slovenskih železnicah**. Kot pojasnjujejo, je promet na progi Ljubljana-Sežana/Koper po modernizaciji voden daljinsko, zato na postajah – razen občasno na potniških blagajnah – ni več stalnega osebja. Zatrjujejo, da prostore redno čistijo in se sami pritožujejo nad vandali, ki uničujejo njihovo lastnino. Kot navajajo, se je vandalizem po zaprtju lokala sicer

zmanjšal, a vseeno iščejo novega najemnika za gostinsko in ostalo dejavnost.

Po besedah **Tine Poljšak iz Notranjskega muzeja** so na SŽ med leti 2015 in 2017 podali tri pobude za najem prostorov na železniški postaji. »Kljub temu da smo želeli urediti panoje in prostore v podhodu ter sprejemnici za namene oglaševanja muzeja in Občine, so nam postavili zelo visok znesek najemnine. Tako smo skupaj z OE Turizem zamenjali samo glavne table v čakalnici, ne pa tudi oglaševalnih prostorov v podhodu. Ti po-

Vitrina s porumenelimi fotografijami je neugledna dobrodošlica turistom.

leg najemnine zahtevajo tudi večji finančni vložek.« V čakalnici tako pozdravita turiste le zemljevid mesta in oglas za Notranjski muzej. »Železniška postaja je vhod v naše mesto in je res škoda, da se je ne uredi in izkoristi za reklamo,« obžaluje Poljšakova, pripravljena, da v okviru Zavoda morda organizira natečaj za poslikavo podhoda. Ne nazadnje imamo v Postojni umetnika, katerega mural krasi eno od ljubljanskih stavb.

Kot zatrjujejo na **Slovenskih železnicah**, nimajo »nikakršnih zadržkov, da Zavodu na osnovi pogod-

be o brezplačni uporabi dovolijo dotrajane fotografije v vitrinah zamenjati z nekomercialnimi vsebinami«. Te so tam že tako dolgo, da se nihče več ne spomni, kdo in kdaj jih je pravzaprav opremil. Predstavnica družbe je celo obljubila, da bodo v kratkem poskrbeli za beljenje in odstranitev neuglednih tabel, ter se v imenu vodstva zahvalila medijem za kritično opozorilo. Tako se lahko zgodi, da bo imela postaja v času objave članka že lepšo podobo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Polona Škodič.

Dvojna igra MORS-a

Streljanje s težkim orožjem na Počku je v noči s 26. na 27. marec močno vznemirilo prebivalce postojnske in sosednjih občin, zato je župan Igor Marentič nemudoma naslovil na obrambno ministrstvo protestno pismo z zahtevo po spoštovanju dogovorov. V odzivu na protest je državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Klemen Grošelj pojasnil, da se je streljanje zavleklo zaradi »potreb mednarodne vojaške vaje«, in napovedal, da bodo aktivnosti v prihodnje omejevali do dogovorjene ure. Kot se je izkazalo pozneje, je vojska v tem primeru ravnala samovoljno, saj za nočno streljanje z najtežjimi kalibri nista vedela ne načelnica Generalštaba Slovenske vojske Alenka Ermenc ne Ministrstvo za obrambo. Zaradi »ignorance usmeritev ministra, da se po 23. uri ne izvajajo urjenja s težko oborožitvijo«, je minister Karel Erjavec v začetku aprila razrešil poveljnika Poveljstva sil, brigadirja Miho Škerbinca. Ta pa se je na odločitev že pritožil.

Kot je v protestnem pismu zapisal župan Igor Marentič, so pričakovali od obrambnega ministrstva, da bo upoštevalo mnenje občanov, ki želijo prekinitev streljanja s težkim orožjem. »Na temo Počka na žalost nimamo sogovornika,« obžaluje postojnski župan. »Poskušamo razumeti, da že napovedanih vaj z Natom ni bilo mogoče odpovedati, a da so se vaje v marcu kljub drugačnemu dogovoru vlekli tudi pozno v noč, je nedopustno. Strinjamo se z občani, ki so nas zjutraj takoj po incidentu zasuli s telefonskimi klici in z

elektronskimi sporočili, da so takšne vaje popolnoma neprimerne za naše območje – in pri tem bomo vztrajali.« je še napovedal. Kot je znano, so postojnski svetniki sprejeli na februarjski seji sklep, da se vadišče nemudoma ukine in se odpovedo tudi vse predvidene vaje. Od župana Marentiča so zahtevali, naj vodi o tej problematiki pogajanja z obrambnim ministrstvom in vztraja pri zaprtju.

Prizadevanja Občine Postojna, da se vsaj tuje vojske umaknejo z (v zadnjem času) zelo obremenjenega osrednjega vadišča, se po sklepu Občinskega sveta o ukinitvi vadišča zaradi neugodnega vpliva na ljudi in okolje zdaj nadaljujejo. Na Občini se trudijo za zakonsko zaščito vodnih virov in upajo, da bodo dokazi o negativnih vplivih vojaških aktivnosti na Počku na pitno vodo le pripeljali do zaprtja vadišča. Dialog z Ministrstvom za obrambo je po oceni postojnske Občine nemogoč, saj doslej ni bilo prave podpore od ministra za obrambo Karla Erjavca, na proteste Občine pa se ni odzval niti vrhovni poveljnik oboroženih sil predsednik države Borut Pahor. Marentič je zato napovedal, da bo Erjavca povabil k prenočitvi v eno izmed vasi ob Počku, naj se prepriča na lastna ušesa, kako je »spati« ob takšnem hrupu.

Karel Erjavec si je 3. aprila s člani odbora Državnega zbora za obrambo ogledal vadišče Slovenske vojske (SV) na Počku in je prepričan, da je dogovor z Občino še vedno mogoč. »Želeli smo, da se odbor za obrambo na terenu sezna, kako vadišče izgleda v naravi in kje so šibke točke predvsem z okoljskega vidika,« je dejal v

izjavi po zaključenem ogledu z zraka in vožnji s terenskimi vozili Erjavec. Ob tem je poudaril, da želi slovenska vojska ustrezno zaščititi vodne vire na območju vadišča Poček, in še enkrat zatrdil, da bo vojska z vajami na Počku nadaljevala, ker »imajo pravico, da izvajajo vaje,« kljub temu da vojska po odločbi Ustavnega sodišča za delovanje na Počku od 23. decembra lani nima več pravne podlage. **Državni sekretar Klemen Grošelj** je v odzivu na protest poudaril prizadevanje ministrstva, da bi bilo usposabljanje čim manj moteče za lokalno skupnost. Opozoril je, da določenih aktivnosti zaradi obsega in narave usposabljanja ne morejo bistveno skrajšati. Vsekakor si bodo po Grošljevih besedah prizadevali, da bi prihodnje aktivnosti omejili na čas do 23. ure.

Odnosi med obrambnim ministrstvom in postojnsko Občino so na najnižji točki doslej, to potrjuje tudi **podpredsednik parlamentarnega odbora za obrambo in postojnski občinski svetnik Robert Pavšič**. »Smo v nekakšni sivi coni, ko se ministrstvo po eni strani sklicuje na dogovor, po drugi pa ta ni pravna osnova,« opiše dvoličnost odgovornih. To dokazuje tudi ugovor **poveljnika Mihe Škerbinca**, saj se sklicuje na dogovor z Občino, da je razen v poletni sezoni na Počku dovoljeno streljanje z najmočnejšimi kalibri tudi ponoči. Po drugi strani pa ministrstvo ni pripravljeno izplačati Občini preostalega dolga za izgradnjo Gasilsko-reševalnega centra, češ da po enostranskem odstopu Občine dogovor ne velja več.

Mateja Jordan

Narava je zadihala s polnimi pljuči

Občina Postojna, Društvo tabornikov Rod kraških viharnikov, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov stega Postojna 1 ter krajevne skupnosti v občini Postojna so 6. aprila organizirale tradicionalno čistilno akcijo. Sodelovalo je več kot 1250 prostovoljcev, naravo pa so olajšali za 17 ton odpadkov.

V šolah in nekaterih krajevnih skupnostih so spomladansko čistilno akcijo izvedli že pred uradnim datumom, večina pa se je vabilu odzvala 6. aprila. V vaseh se čistilne akcije udeležijo posamezniki, v Postojni pa predvsem društva in šole. V Postojni je v akciji sodelovalo 200 prostovoljcev. **Jerneja Srebot, voditeljica skavtov stega Postojna 1 ter Miha Uhelj iz Društva tabornikov, Rod kraških viharnikov** sta kot zgled izpostavila nekatere stanovanjske skupnosti, ki so poskrbele za

čistočo v okolici svojih blokov, in družine, ki so čistile predvsem sprehajalne poti in park. Uhelj je dodal spodbuden podatek, da se udeležba na akciji spet povečuje in je na ravni izpred nekaj let, ko je vseslovenska čistilna akcija Očistimo Slovenijo prispevala k pomembnim premikom. Organizatorji želijo, da bi se v prihodnje pridružilo še več stanovanjskih skupnosti in družin z otroki, saj so zgledi najbolj učinkovit način ozaveščanja najmlajših.

Postojnski taborniki in člani športnega društva Trening so 6. aprila posadili tudi nova drevesa in grmovnice na prostoru pri TIC-u in Mercatorju. Tako bo tudi ta predel Postojne bolj zelen in prijeten za domačine in turiste. Iz Športnega društva Trening sporočajo, da v zadnjem času opažajo, kako iz mesta izginjajo zelene površine in drevesa – brez ustrezne nadomestitve jih grobo zamenjajo parkirišča in nove zgradbe. Občino Postojna pozivajo, da širi idejo zelenega mesta Postojna (po zgledih sodelovanja v navedenem projektu tokratne zasaditve) tudi na

drugih delih mesta, vsako posekano drevo pa nadomesti z novim.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv društva.

Krožno gospodarstvo kot izziv prihodnosti

V Šolskem centru Postojna je potekala v organizaciji Rotary kluba Postojna - Cerknica sredi marca okrogla miza Krožno gospodarstvo – izzivi prihodnosti. Dogodek je bil namenjen predvsem srednješolcem in visokošolcem (populaciji, ki jo bo sprememba modela gospodarjenja najbolj zadevala) in gospodarstvu Primorsko-notranjske regije.

Krožno gospodarstvo je koncept, ki je nastal kot odziv na pritisk rastočega gospodarstva in potrošnje na omejene vire in nosilno sposobnost okolja. Prehod v krožno gospodarstvo se zato usmerja v ponovno uporabo, popravila in recikliranje obstoječih materialov in izdelkov. Temelji na uporabi energije iz obnovljivih virov, opušča uporabo nevarnih kemikalij, znižuje porabo surovin in ob skrbi

zasnovi izdelkov tudi nastajanje odpadkov proti ničelni stopnji. Kot je povedala **mag. Ladeja Godina Košir**, ustanoviteljica in izvršna direktorica zavoda Circular Change, je krožno gospodarstvo predvsem poslovni koncept, ki stremi k uravnoteženju ekonomske, družbene in okoljske plati delovanja.

O svežnju ukrepov EU s področja krožnega gospodarstva je spregovoril **mag. Sibil Svilan**, predsednik

uprave SID banke. Med drugim je poudaril, da morajo cilji in strategije uvajanja elementov krožnega gospodarstva slediti zavezam EU s tega področja in morajo biti ambiciozni. Ministrstvo za okolje in prostor pa naj uredi področje ravnanja z odpadki tako, da občine in prebivalce spodbuja k nižanju količine odpadkov, ločevanju, recikliranju in vračanju v gospodarstvo, so še ugotavljali razpravljavci. Lokalnim skupnostim Primorsko-notranjske regije pa so priporočili, naj čim prej pristopijo k sistemskim projektom ravnanja z odpadki in s tem doprinesejo svoj nujni delež k racionalizaciji ravnanja z odpadki in njihovim vračanjem kot surovine v gospodarski krog. Koncept krožnega gospodarstva mora postati tudi del izobraževalnega procesa.

Na povabilo koordinatorja dogodka **Blanka Milharčiča** so bili med sogovorniki okrogle mize in predavatelji še **mag. Aleš Cantarutti**, državni sekretar na MGRT, **Tanja Bolte**, direktorica Direktorata za okolje, **dr. Robert Ivančič**, vodja razvojnega centra Intech-Les, **Janez Rebec**, direktor družbe Pivka perutninarstvo, d. d., **Igor Milavec**, direktor Združenja lesnopredelovalne in pohištvene industrije, **David Penko**, direktor podjetja Kovod Postojna, d. o. o. in **Zorislava Makoter** iz SGLŠ Postojna. Rotary klub Postojna - Cerknica pa bo kot svoj prispevek k izboljšanju okolja organiziral v maju pogozdovanje enega hektarja gozdnih površin, ki jih je uničil žled, vetrolom ali napad podlubnikov.

Blanka Markovič Kocen

ANKETA

Kje vidite priložnosti v postojnskem turizmu?

Snežana Simič, Postojna: Na Postojnskem sta velika priložnost kolesarski in pohodniški turizem pred glavno poletno sezono in po njej, naša destinacija pa je idealna za večdnevno kolesarjenje, saj ponuja možnosti za nezahtevne in zahtevnejše ture. Smo hitro dostopna destinacija in primerno izhodišče za daljše krožne ture, zato sodelujemo s sosednjimi občinami in

celo državami. Na področju kulture imamo t. i. muzejsko četrt Notranjski muzej, Srebotnjakova hiša, Salon Ozbič, Hiša Luke Čeča in Kraigherjeva soba. Odrptje bodoče galerije in postavitev del slikarja in kiparja Erika Lovka z njihovo izvirnostjo in umetniško vrednostjo pa lahko umestita Postojno na zemljevid sodobne umetnosti. Vsem je lahko skupna kulinarika s ponudbo domače in divje hrane – divjačine, gozdnih plodov in divjih rastlin; lahko postane prepoznaven del doživetja na destinaciji.

Mitja Klanjšek, Orehek: Postojna kot občinsko središče in središče tega predela Krasa – če seveda izvzamemo Postojnsko jamo in Predjamski grad – ni turistično prepoznavna destinacija. Toda mesto Postojna in vse vasi v okolici (seveda nekatere bolj, druge manj) so bogati z naravno in s kulturno dediščino. Lahko bi še bolj bogatili turistično ponudbo in predvsem krajevno prepoznavnost. Na tem področju so naredila turistična, športna in kulturna društva že ogromno dela, Občina Postojna pa bi morala vsekakor povečati sredstva za njihovo delovanje, saj njihovi člani veliko dela

opravijo prostovoljno. Poleg tega ravnamo z objekti kulturne dediščine zelo malomarno – lep primer je grad Orehek v lasti Občine Postojna. Podatek, da je za obnovo in vzdrževanje spomenikov in objektov kulturne dediščine v občini Postojna letos namenjenih zgolj 30.000 evrov, nam pove veliko. Če Občina ne more ali ne zna obnavljati teh spomenikov, naj jih proda tistim, ki imajo sredstva, voljo in znanje.

Nataša Lenassi, Slavina: Nad obiskom Postojnske jame so ljudje precej razočarani, predvsem zato, ker je vsak obisk množičen. Občutek imajo, da so le »številke«. V tej masi o jami ne zvedo veliko in tudi vidijo jo zelo površno. Premalo izkoriščamo preostalo naravno in kulturno dediščino. Vsi turistični delavci oziroma vsi tisti, ki so vpeti v turizem, bi morali obiskovalce bolj usmerjati in jih opozoriti še na druge lokalne znamenitosti, ki jih ni malo. Za nekatere dejavnosti oziroma znamenitosti ni nikakršnih obvestil (npr.: velnes). Manjka povezanost vseh turističnih dejavnikov.

Rok Ulaga, Planina: Planina je s svojim poljem, z Unico, ostanki Haasberga in Ravbarjevim stolpom kot nalašč za razvoj turizma. Predvsem bi se dalo razvijati pohodništvo, gorsko kolesarjenje, ribiški turizem, opazovanje ptic in drugih prosto živečih živali ... Seveda pa obstaja nekaj problemov. Manjši je ta, da manjka nastanitvenih kapacitet, predvsem kamp, večji pa je odnos prebivalcev do okolja. Ko prideš v Planino, najprej zagledaš kupe v polivinil zavitih bal. Če se sprehodiš po polju, pa si lahko ta polivinil ogledaš prav povsod. No, sprehajati se večji del sezone ni mogoče, ker se po polju stresajo tone in tone gnoja s kokošje farme. Kdo se bo igral turista v smrdljivem in onesnaženem okolju?

30 let Kocke-Scripte: dodano vrednost ustvarjajo z donacijami

Kocka-Scripta, trgovina s pisarniško opremo na Cankarjevi ulici v Postojni (z začetki na Tržaški cesti), je v začetku aprila praznovala častitljivih 30 let poslovanja. Po besedah lastnice Goranke Nagode so obdobje zaznamovali zvestoba kupcem in dobaviteljem ter številna donatorska dejanja in dogodki. Obenem obeležuje 20-letnico tudi podjetje A1 Postojna iste lastnice. To je ob zagotavljanju storitev uporabnikom v vsej regiji v sodelovanju z Radiem 94 podarilo v humanitarnih akcijah številne telefone ljudem za klice na pomoč.

okolju, v katerem živimo. Da bi tudi postojnskim otrokom omogočili enake ugodnosti, kot jih imajo njihovi vrstniki v večjih mestih, smo že kmalu po odprtju papirnice pripeljali v Postojno plesno šolo Urška,« pove Nagodetova in ugotavlja, da je bila to prava poteza, saj so na eni strani koristno zapolnili prosti čas otrok in odraslih ter si na drugi strani ustvarili takojšnjo prepoznavnost in povečali obisk.

Prva zasebna slikarska galerija na Postojnskem

Lokaciji so dodali tudi kulturni pridih, saj so v delu poslovnega prostora s partnerjem odprli prvo zasebno prodajno slikarsko galerijo na Postojnskem. V nekaj letih delovanja so gostili vse takrat najboljše slovenske slikarje. Po nekaj

Si.mobila (sedaj A1) njihov poslovni partner za naše območje z nekaj podposredniškimi prodajnimi mesti.«

Stranke Kocke-Scripte so predvsem občani Postojne, a veliko večino prometa ustvarijo z oskrbovanjem podjetij iz postojnske občine in širše regije. »Naša prednost je fleksibilnost, prilagajanje tako velikim kot tudi majhnim porabnikom. Predvsem je pomembno, da strankam dostavimo naročeno blago v najkrajšem času v pisarno.«

Lokalnemu okolju je treba vrniti, kar ti da

Kot eno najpomembnejših izpostavlja Nagodetova načelo, da del tega, kar ti lokalno okolje da, vrneš. »Pomagamo pomoči potrebnim. To nas osrečuje in nam daje zadovoljstvo. Nekaterim je v zadovoljstvo kopičenje dobička, nam pa, da ga delimo s tistimi, ki tega privilegija nimajo.« Predvsem je treba po njenem mnenju pomagati otrokom (anonimno) z donacijami v obliki šolskih potrebščin – in sicer v sodelovanju z Rdečim križem in s Karitasom, v preteklosti tudi s Centrom za socialne zadeve. »Vključevali smo se v zbiranje sredstev za nakup reševalnega vozila, naprav za bolnišnico, družine ... Pomagali smo otrokom ob poplavah v Bosni in Srbiji, z Radiem 94 organizirali različne humanitarne akcije zbiranja šolskih potrebščin in obdarovanje revnih in bolnih z mobilnimi telefoni.« Kot pravi Goranka Nagode, so ponosni in srečni, ker dajejo, kolikor le lahko, boli pa jih, da veliki večini podjetij v regiji humanitarnega čuta primanjkuje. »Predvsem so tu veliki tuji trgovci, medtem ko lokalni propadajo, a še vedno pomagajo. Vsak naš kupec se lahko zaveda, da del zaslužka, ki ga ustvari z nakupom pri nas, vrnemo ljudem, ki so pomoči potrebni. Če si podjetja v lokalnem okolju ne bomo pomagala z medsebojnim sodelovanjem, potem bodo obstali samo še tisti, ki jim ni mar, kaj se dogaja v domačem okolju.«

Izzivi naslednjega desetletja

»Pri tako hitrem napredovanju tehnologije je težko načrtovati usmeritve za več let naprej,« pravi sogovornica. Perspektivo poslovanja vidi v mobilni telefoniji in storitvah, ki jih A1 razvija zelo hitro in kakovostno tudi na področju interneta in ponudbe TV storitev. Na področju pisarniškega materiala, opreme in šolskih potrebščin pa že razvijajo dodatne programe, ki bodo nadomestili izpad zaslužka zaradi vse večje digitalizacije v poslovanju podjetij.

Besedilo: Blanka Markovič Kocen; fotografija: Valter Leban.

Marjan Nagode (prokurist) in Goranka Nagode (lastnica) s sodelavci Albino Lainšček, Matejo Žumbergar in Damjanom Hočevanjem. Vsi trije zaposleni so Kocki-Scripti zvesti 26 oziroma 28 let.

»Pred dobrimi 30 leti smo imeli družinsko podjetje, ki se je ukvarjalo s tiskanjem in drugo papirno galanterijo. Takrat so se v grafični industriji dogajali veliki in hitri premiki, zato smo se morali odločiti med hitro prostorsko in tehnično širitvijo ter ob tem seveda zadolžitvijo ali iskanjem izzivov na drugem področju,« se spominja začetkov **Goranka Nagode**. V času sprejemanja novih odločitev in ob nekaj prostih kapacitetah v tiskarni so se odločili izkoristiti slabšo ponudbo in manjšo konkurenco v Postojni in okolici na področju ponudbe kakovostnih uvoženih šolskih potrebščin in pisarniškega materiala ter pribora po sistemu »door to door« – seveda s hitro dostavo neposredno na vsako pisalno mizo po konkurenčnih cenah. »Že po nekaj mesecih se je zadeva tako 'prijela', da poslovna smer ni bila več vprašljiva,« pojasnjuje sogovornica. Vso kupnino od prodaje tiskarne so vložili v zaloge in praktično takoj zagnali posel. »Že od samega začetka smo hoteli biti tudi 'dodana vrednost'

uspešnih letih se je galerija preselila na eminentnejšo lokacijo v Mlin pri Postojnski jami, prazen prostor pa so izkoristili in odprli specializirano trgovino s kavo in z aparati za kavo ter njeno degustacijo. »Skratka, prilagajali smo se potrebam in željam kupcev,« pojasnjuje Nagodetova.

Mobilna telefonija – odgovor na napredek tehnologije

Ne glede na vse večji vpliv elektronskih medijev in informatizacije dela, družbe in življenja ljudi še vedno ostajajo (čeprav v manjšem obsegu) potrebe po »fizičnih« pripomočkih, je prepričana sogovornica. »Seveda smo se hitrega napredka tehnologije zavedali že pred dvema desetletjema in iskali alternative. Našli smo jo v hitro rastoči mobilni telefoniji in v zadnjem času še ponudbi fiksnih internetnih in TV storitev. Tako smo od vsega začetka poslovanja

Velikonočne pisanice mojstrice Andreje Petohleb Ogrinec

V Knjižnici Bena Zupančiča Postojna so velikonočni čas počastili z razstavo čudovito poslikanih pirhov, ki jih izdeluje Andreja Petohleb Ogrinec, po rodu Postojnčanka. Vsak izdelek odlikujeta do potankosti izoblikovan postopek dela kot tudi izbrušen občutek za dokončen estetski izgled.

Čeprav se je leta 1991 poročila in preselila v Koprivnico na Hrvaško, se vedno rada vrača v Postojno. Spominja se, da je že kot deklica rada risala po obarvanih jajčnih lupinah z zobtrebcom, namočenim v nekakšno kislino, potem je površino obrisala z robčkom in bila vesela, da ji je že pri teh letih uspelo ustvariti nekaj, kar ji je kmalu postalo všeč in jo je vse bolj navduševalo. Poslikavi pirhov se je začela posvečati resneje od leta 1996 naprej in tako ima za seboj že kar dolgo ustvarjalno dobo. V prostem času jo veseli tudi izdelovanje vitražev.

Za poslikavo uporablja lupine kokošjih, gosjih, prepeličjih in račjih jajc. Barva jih po posebnem postopku z emajl lakom ali z barvami za steklo. Forme oziroma izpeljave kontur oblikuje s pastami, ki so v glavnem namenjene poslikavi stekla. Ustvarja neposredno, brez predhodnih skic ali vnaprej pripravljenih osnutkov, poslikave stečejo spontano po navdihu ... Njeni najbolj priljubljeni motivi so cvetlični, torej figuralka cvetja. Tega umetelno stilizira in z njim izpoveduje svoje duhovno poglobljene trenutke in občutke. Vsaka pisanica je unikatna mojstrovina, saj oblikovalka vloži vanjo tudi do 30 ur

Andreja Petohleb Ogrinec je zadovoljna, da svoje pisanice razstavlja (prvič) tudi v svojem rojstnem mestu.

prizadevnega dela. Doslej je poslikala od osem do deset tisoč pirhov, ti so odšli tudi daleč prek meja po vsej Evropi in v Avstralijo. Značilne poslikave so izrisane z vso ljubeznijo, s filigransko natančnostjo ter z velikim občutkom za ohranjanje tradicije in nadaljevanje etnološke dediščine. S pestrim naborom svojih edinstvenih slikovitih pisanic nas tako popelje skozi vsakdanje in praznične utrinke slovenskega veli-

konočnega izročila ter domišljeno in z vso pozornostjo dodaja nove poslikave.

Andreja Petohleb Ogrinec je polnopravna članica svetovnega združenja umetnosti oblikovanja jajc – **World Egg Artists Association** (tudi virtualni spletni muzej).

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

KULTURA

Bogata aprilaska paleta prireditev v knjižnici

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna je imela ta mesec pester in zanimiv nabor prireditev - pesniški turnir, razstavo, predavanje, literarno pogovorni večer in prireditev za otroke.

Otroci so v knjižnici preživeli skrivnostno, poučno, razigrano, ustvarjalno in zabavno noč.

Na prvi aprilski petek se je odvijal **2. polfinalni izbor 19. pesniškega turnirja** v sodelovanju in organizaciji Založbe Pivec. Slednja si že skoraj dve desetletji prizadeva spodbujati in promovirati pesniško ljubiteljsko snovanje. V Postojni je sodelovalo dvanajst

udeležencev iz vse Slovenije. Potegovali so se za uvrstitev v finale natečaja za najboljšo neobjavljeno slovensko pesem v tekočem letu in hkrati za zmagovalnega/o 19. viteza/vitezino. Največ točk je prejela v Postojni pesem Metke Ravnik-Glavač.

V pritličju knjižnice je razstavljal ciklus svojih novih fotografij pod naslovom **Olje in voda** domačinka **Erika Čelan**. Razstavo so prenesli v knjižnico v Pivki in bo na ogled do sredine maja.

Sredi aprila je sledilo odlično predavanje **Marka Juhanta**, specialnega pedagoga za motnje vedenja in osebnosti. Dvorana čitalnice je bila kar premajhna za vse, ki so prisluhnili dinamičnemu predavanju. Juhant je konkretno in praktično delil svoje bogate izkušnje in spoznanja iz svojega dolgoletnega dela z otroki. S konkretnimi primeri iz vsakodnevne življenja, ki jih prenaša na učitelje, vzgojitelje, starše in otroke, je kot pomemben del vzgoje srečnih otrok izpostavil tudi kategorije, kot so graja, kazen, pohvala in nagrada. »Kako uspešen bo otrok, je odvisno predvsem od vzgoje, ne pa od šole,« je poudaril. Predavanje se je odvijalo tudi v okviru projekta LAS za preprečevanje zasvojenosti Postojna, Pivka.

Tudi letos je v knjižnici zaživela **Noč**

knjige, namenjena otrokom od 8. do 12. leta. Ta obeležuje hkrati tudi svetovni dan knjige in je v postojnski knjižnici prav posebno doživetje, saj otroci že nekaj let zapored z navdušenjem sodelujejo v raznih ustvarjalnicah in prespijo v čitalnici v družbi tisočeri knjig. Za osrednjo glasbeno animacijsko delavnico DO-RE-MI na 1, 2, 3 je poskrbela **Jerneja Sojer Smerdu**, sledile pa so še druge vsebine, navezujoče se na spoznavanje knjig, knjižnice in reševanje raznih ugank.

Dvorana čitalnice je bila že čez nekaj dni ponovno polna ob obisku priljubljene novinarko, publicistke in pisateljice **Mojce Širok**. V pogovoru je nanizala iskriče utrinke o svoji novinarski in življenjski poti ter o pisateljskem ustvarjanju in realnem okviru njenega kriminalnega romana Pogodba. Zanj je v začetku lanskega leta prejela nagrado modra ptica, zelo hitro pa se je zavihtel na vrh lestvice knjižnih uspešnic.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

Znova po-stojmo z mladimi

V začetku aprila se je začel pod okriljem Borea, stičišča nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije, letošnji nabor dogodkov v sklopu projekta Postoj-na živi ulici z mladimi. Raznolike dejavnosti potekajo že četrto leto zapored in letos nosijo slogan PO-vej mi nekaj lepega. Besede, navzete z optimizmom in medsebojno komunikacijo, so izbrali šolarji sami. Vrhunec bo sredi maja na osrednji prireditvi, ko se bodo v Kulturnem domu Postojna predstavili tudi postojnski talenti.

Na tekmovanju »Postojna ima talent« je o najboljših odločalo tudi nadobudno občinstvo.

Začetek pisane palete dogodkov je odprla **Nika Kovač** s predstavitvijo svoje knjige **Pogumne punce**. Avtorico je gostila postojnska knjižnica Bena Zupančiča. Znana aktivistka in direktorica Inštituta 8. marec prikazuje s *Pogumnimi puncami* zgodovinske osebnosti in njihova pogosto preslišana dejanja. Le dan po knjižni predstavitvi je sledila v Mladinskem

centru Postojna **čajanka**. Na njej so razpravljali o pomembni temi našega vsakdana. Nedavno je po spletu zaokrožila poteza kalifornijske učiteljice, ki na preprost način preverja duševno zdravje svojih učencev. Vsi doživljamo stiske, ko se spotikamo na dolgi cesti življenja. Lepo je, ko imaš nekoga, ki ti poda roko in laže stopiš korak naprej. Primeren dogo-

dek, da so lahko mladi spregovorili o težavah, ki jih tarejo. Z roko v roki, solidarni, skupaj. Morda moramo res ponovno obuditi pojem solidarnosti; to želi doseči program Evropske solidarnostne enote. Po državi je bilo izvedenih že nekaj regionalnih dogodkov, drugi se bodo še zvrstili. V Postojni je **delavnica** potekala 10. aprila v Šolskem centru Postojna in z njo so dali solidarnosti zagon.

Resnično zabavno sobotno popoldne pa je bilo 13. aprila ob **praznovanju tretjega rojstnega dne Medobčinskega društva prijateljev mladine Postojna in Pivka PO-PI**. Risanje stripov, poslikave obrazov, plezanje in parkour ter še kaj sladkega za pod zob. Vrhunec je bil »Postojna ima talent«. Prijavilo se je 23 posameznikov, duetov in skupin, ki so na odru Mladinskega centra Postojna pokazali, kaj znajo. Kot se za takšno tekmovanje spodobi, ni manjkala niti stroga žirija. Sestavljali so jo Anita Bajc, Katja Jordan in Matic Marentič, mladinsko žirijo pa Tinkara Vatovec, Lara Gašič in Urška Letič. Sedem jih je prejelo nagrade. Prve tri žirante so navdušili **Tristan Cernatič**, **Jakob Cigale** in **Gašper Rebec**, mladinsko žirijo pa **Lovro Zajc**, **Duo KrMa** in **Anže Smrekar**. Toda besedo je dobilo tudi zbrano občinstvo. Gla-

sovanje je bilo izredno napeto, saj so **Magic Makers** zgolj za en glas premagali skupino **Pukla struna**. S tem se obeta zanimiv program tudi na osrednji prireditvi. Režijo je prevzela **Mateja Premrl**. Sporoča, da lahko pričakujemo poleg zmagovalnih talentov še »posebno tekstilno sporočilo iz Vrtca Postojna in pozdrave iz Izraela, saj bodo ravno takrat potekale priprave na evrovijsko popevko. Nastopila bo tudi nekdanja legendarna rock skupina.« Več boste lahko videli 15. maja v Kulturnem domu Postojna.

16. aprila je bilo vreme pisano na kožo organizatorjem **Žive knjižnice za otroke in mladostnike**. Pri parku ob pošti se je udeležencem dogodka odprlo življenje ljudi kot knjiga. Kako je živeti s tesnobo, z bulimijo, ali gibalnimi ovirami? Odgovore so tako mladi kot starejši dobili »iz prve roke«. Nekateri življenjske zgodbe niso vedno lepe, zato je potrebno veliko več poguma, da jih delimo z drugimi. Povej mi nekaj lepega, je še kako primeren slogan v času, ko je kričanje parol postalo sinonim za resnico. A včasih je potrebna le dobra stara medsebojna komunikacija.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografiji: Urška Ostanek.

Predstavile so se otroške gledališke in pevske skupine

V organizaciji in pod okriljem JSKD OI Postojna sta bili v zadnjem mesecu kar dve prireditvi – **Revija otroških in mladinskih pevskih zborov iz občin Postojna in Pivka ter območno srečanje Otroških gledaliških skupin**. Predstavili sta pevsko in gledališko dejavnost osnovnošolcev.

Tradicionalna **Revija otroških in mladinskih pevskih zborov iz občin Postojna in Pivka** se je 11. aprila odvila v Pivki. Nastopilo je 13 zborov, kar 8 jih je bilo iz postojnske občine. Strokovna spremljevalka revije je bila glasbena pedagoginja **Damijana Čevdek**. Ta je po kakovosti uvrstila na državno raven poleg obeh zborov OŠ Pivka tudi **Mladinski pevski zbor OŠ Antona Globočnika** – vodi ga **Barbara Dolgan**.

Na **območno srečanje Otroških gledaliških skupin** sta bili prijavljeni le dve domači – **Otroška gledališka skupina OŠ Miroslava Vilharja Postojna** pod mentorstvom **Irene Rep** in **Otroška gledališka skupina Ščukice KUD Planina** pod režijskim vodstvom **Maje Batagelj**. Obe skupini delujeta že deset let.

Na regijskem srečanju – odvijalo se je 15. aprila prav tako na odru po-

Mladinski pevski zbor OŠ Antona Globočnika pod vodstvom Barbare Dolgan se je uvrstil na državno tekmovanje.

stojnskega kulturnega doma – je selektorica **Simona Zorc Ramovš** izbrala Otroško gledališko skupino OŠ Miroslava Vilharja. Ta je odigrala predstavo poleg dveh otroških gledaliških skupin – iz OŠ Ilirska Bistrica in OŠ Šmarje pri Kopru. Po ogledu vseh regijskih srečanj bo državna selektorica **Ana Ruter** pripravila program za državno srečanje otroških gledaliških skupin junija v Novem mestu.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Silva Bajc.

Stewardese vzletajo v Planini

Gledališka skupina Ščuka je že nekajkrat dokazala, da ji najbolj ležijo uprizoritve komedij. Tudi najnovejša igra, v slovenskem okolju že večkrat uprizorjena uspešnica BOEIG-BOEING francoskega dramaturga Marca Camolettija, je potrdila, da so med občinstvom najbolj priljubljene veseloigre.

Nasmejani igralci pozdravljajo nasmejeno občinstvo.

Komedijo BOEIG-BOEING, s podnaslovom Stewardese pristajajo, so premierno uprizorili 5. aprila v planinskem Kulturnem domu, nato so se zvrstili še nastopi v Hruševju, Pivki, Postojni in Logatcu. Z režijo se je tokrat spoprijel Ščukin starosta **Franc Petkovšek**, v vloge ljubimcev, gospodinj in ljubic pa so se poglobili domačini **Martin Kolar**, **Anže Rener**, **Zdenka Kanoni**, **Tina Žnidaršič**, **Cilka Blažon** in **Maja Batagelj**. Tudi za sceno, glasbo in kostume so poskrbeli sami. Kot je povedal režiser, so vaje zaradi zapletov in boleznih igralcev večkrat usklajevali, potrebnega je bilo tudi veliko potrpljenja.

Za igralce je premierno uprizoritev pred domačim občinstvom brez dvoma posebno doživetje. Pod

odrom jih spremljajo svojci, ki so bržkone najbolj merodajna kritična skupina, saj so videli že vse njihove nastope. Komični zapleti, ljubzenski preobrati in prevare, ki se vrstijo vse do srečno razpletenega konca, držijo gledalce v neprestani napetosti. Uro in štirideset minut dolga tridejanka tako nikogar ne dolgočasi.

Gledališka skupina Ščuka že dobrih 25 let neutrudno bogati kulturno dogajanje v širšem domačem okolju. Ker negujejo tudi otroško gledališko skupino Ščukice, verjame mo, da bodo Stewardese – seveda ob pomoči ljubimcev – še dolgo vzletale na vzletni stezi planinskega Kulturnega doma.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Ščukice z predstavo Tri dobre vile

Otroška gledališka skupina Ščukice iz Planine je domačo publiko spet razveselila z novo gledališko igro Tri dobre vile – avtorskim delom mentorice Maje Batagelj. Nadobudne igralkice na čelu z mentorico so bile nagrajene z bučnim aplavzom in s pohvalami, zdaj pa se že veselijo ponovitev na drugih odrih.

Da ne bi bila zgodba preveč dolgočasna, se ob treh dobrih vilah, ki jih odigrajo nadobudne »ščukice«, pojavi tudi zlobna čarovnica. Batageljeva ji je namenila podobno vlogo kot brata Grimm v pravljici o Trnuljčici: kralju in kraljici zagrozi s smrtjo njune hčerke. Tokrat so rešiteljice dobre vile. Princesko na skrivaj vzgajajo sredi gozda, gledalci pa spoznajo, kaj vse so pripravljene storiti, da jo obvarujejo pred čarovnico. Ta jih sicer odkrije, a vile se ji odločno postavijo po robu in tako dobrota premaga zlo.

»Ščukice« skupaj z mentorico Majo so bile vesele lepega odziva občinstva.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Letni koncert MePZ BURJA

Mešani pevski zbor BURJA (zbor Društva upokojencev Postojna) je priredil 28. marca v Kulturnem domu Postojna drugi letni koncert.

V lanskem letu je zbor nanizal 19 nastopov. Prizadevne vaje 22 pevk in pevcev pod taktirko zborovodkinje **Mirjane Možina Čepirlo** so poslušalci nagradili s podaljšanim aplavzom, saj so se pevci na svojem letošnjem nastopu predstavili z novimi skladbami. Prireditev sta povezovala **Marjana Centa** in **Cvetko Bajc** – tajnica in predsednik društva. Medtem ko so lanski letni koncert popestrili MePZ »RAK« Rakek, fol-

klorna skupina Torbarji in pesnica Danica Pardo s Prema, je zbor Burja povabil letos dve gostujoči skupini. Ljudski pevci – devetčlanska skupina **Brkinski fantje** zvenijo sveže tako zaradi svojega nekajmesečnega aktivnega delovanja kot zaradi skrbno izbranih starih ljudskih pesmi, ki pri poslušalcih vzbudijo občutek nostalgije. Program je popestril še duet **Ajda Centa** z vokalom in **Mark Leskovšek** na kitari. Ta je izvedel tudi nekaj avtorskih skladb.

Mešani pevski zbor BURJA (zbor Društva upokojencev Postojna) že devet let sooblikuje kulturni utrip Postojne.

Oba zboru povezuje nekaj skupnih članov in bosta letos nastopila na Dnevih medgeneracijskega sožitja (Festivalu tretjega življenjskega obdobja). Potekal bo med 14. in 16. majem

na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Sandi Gorenc.

Postojnski košarkarji so se ob izteku sezone zahvalili zvestim navijačem.

KOŠARKA

Postojnski košarkarji se po petih sezonah vračajo v 2. skl. Vstop v višjo ligo so si priborili potem, ko so v ligi za prvaka osvojili končno drugo mesto. Odločil je niz štirih zaporednih zmag: proti Vojniku, Radenski iz Murske Sobote in dvakrat proti neposrednemu tekmecu Litiji. Tako je bilo že pred zadnjim krogom jasno, da bodo Postojnčani igrali prihodnjo sezono v 2. skl.

Celotna sezona je bila zelo uspešna – v dvaindvajsetih tekmah so naši košarkarji zabeležili le pet porazov; zadnji je bil na domačem parketu proti Ljubljani, a ni odločal o ničemer več. Rezultati niso ostali neopazeni in v domačo dvorano se je vrnilo tudi veliko število gledalcev. Kar na nekaj tekmah so dodobra napolnili dvorano Šolskega centra. Od igralcev velja izpostaviti najboljšega strelca ekipe v letošnji sezoni **Blaža Abrama**, **Žana Dogiča**, domačina **Klemna Muha** in novo okrepitev v zadnjem delu sezone **Žigo Erčulja** – najboljšega strelca ekipe v ligi za prvaka. **Predrag Milović**, predsednik društva in trener članske ekipe, je ob zaključku sezone povedal: »Čeprav si na začetku sezone za cilj nismo postavili uvrstitve v višji rang tekmovanja, smo po dobrem začetku in tudi nadaljevanju začeli verjeti, da se lahko vrnemo v 2. skl. Prav na koncu prvega dela, ko smo bili praktično že uvrščeni v ligo za prvaka, se je poškodoval najboljši igralec Klemen Muha, in mislili smo, da je naših sanj konec. Takrat se je klubu

pridružil Žiga Erčulj in v ekipo vnesel novo energijo. Res smo imeli pri izbiri igralca srečo. Pomagal je, da smo odigrali zadnji del prvenstva na zares visokem nivoju. Na roko nam je šlo tudi nekaj drugih rezultatov, vendar menim, da smo se uvrstili v 2. skl povsem zasluženoma.« Milović se zahvaljuje Občini Postojna, vsem sponzorjem, zlasti generalnemu sponzorju PVC Nagode oz. lastniku Božu Nagodetu, navijačem, staršem otrok in ne nazadnje vsem igralcem, saj so pripomogli k uspehu. »Verjamem, da bo Postojna iz leta v leto napredovala in se vrnila na poti stare slave, v 1. skl.« zaključil optimistično predsednik kluba Milović.

Že dolgo je tega, ko smo lahko košarkarsko sezono v Postojni ocenili kot uspešno, ponovni preboj v 2. skl v današnjih košarkarskih razmerah pa zagotovo lahko ovrednotimo kot uspeh. Lepo je spet priti v (skoraj) polno dvorano Šolskega centra, poslušati glasno navijanje in spodbujanje, in če temu sledi dober rezultat, še toliko lepše. Upamo, da se bo postojnska košarka vrnila tja, kjer je nekoč že bila, v 1. skl., in ji to želimo.

Besedilo: Boštjan Blaško; fotografija: Valter Leban.

KEGLJANJE

Postojnski kegljavci in kegljavke so v aprilu sodelovali na več tekmovanjih. Trenutno poteka v Postojni 36. mednarodni kegljaški turnir za Pokal Postojne 2019.

Kegljišče v Športnem parku v Postojni je bilo sredi aprila prizorišče **enodnevnega posamičnega članskega (za moške in ženske) finalnega turnirja** v kegljanju. Med udeleženci so bili tudi **Denis Čenanović** in **Danijel Lavrič** ter **Lidija Stevanič** in **Maruška Ogrizek** iz domačega **KK Proteusa**. Največji uspeh – bronasto odličje – je dosegla izkušena Lidija Stevanič. Končalo se je tudi **člansko državno prvenstvo v kombinaciji**, na njem pa KK Proteus ni posegel po vidnejši uvrstitvi. Pri kegljačih je slavil **Matej Lepej**, **Denis Čenanović** je bil deveti, **Danijel Lavrič** štirinajsti. Pri kegljarkah se je **Lidija Stevanič** uvrstila na deveto mesto, **Maruška Ogrizek** pa na šestnajsto. Na kegljišču KK Proteus Postojna poteka od 5. aprila **mednarodni kegljaški turnir za Pokal Postojne 2019**. Njegov zaključek bo v soboto, 27. aprila, ko bo tudi razglasitev rezultatov ter podelitev priznanj in denarnih nagrad.

Brane Fatur

SMUČANJE

Ob koncu smučarske sezone je prav, da izpostavimo najuspešnejše v vsakem od sklopov tekmovanj. Postojnski smučarji so to sezono tekmovali na državnih tekmah za Pokal Nordica Dobermann, na tekmah za Pokal Notranjsko-primorske regije in Primorski pokal.

Tekmovanje na državni ravni se je končalo s paralelnim slalomom in veleslalomom 29. in 30. marca na Krvavcu. V skupnem seštevku je **Alja Ronzullo** iz SD Postojna osvojila peto mesto v kategoriji U16. Ob koncu sezone se je izkazala predzadnji konec tedna v marcu na Krvavcu z dvema drugima mestoma v slalomu in veleslalomu. **Anžej Arčon** iz istega kluba je v kategoriji U14 osvojil skupno deseto mesto.

Šestih tekem za pokal Notranjsko-primorske regije se je udeležilo skupno 145 tekmovalcev iz trinajstih klubov. V skupnem seštevku so zbrali največ točk smučarji SK Gorica iz Nove Gorice, člani **SK Markin** so osvojili skupno tretje, člani **SD Postojna** šesto, **SK Kalič** pa deveto mesto. V posamičnih konkurencah

so vso konkurenco premagali **Matevž Šadl** iz SK Markin v kategoriji U8, **Alja Ronzullo** iz SD Postojna v kategoriji U16, **Urša Požnel Vilhar** iz SD Postojna v kategoriji U21, v isti kategoriji med fanti pa tudi **Žiga Šadl** iz SK Markin.

V tekmovanju za Primorski pokal so bili najboljši smučarji SK Javornik iz Črnega Vrha, člani SK Markin so osvojili osmo, člani SK Kalič pa enajsto mesto.

Barbara Žitko

TAROK

V letošnjem koledarskem letu so potekali po različnih slovenskih mestih in krajih (v Ljubljani, Mariboru, Tremerjah, Osilnici, na Šmarjetni gori) turnirji za državno posamično prvenstvo v taroku. Na tekmah več ali manj redno nastopa tudi trojica iz ŠD Epik Postojna – **Matej Kraševc**, **Henrik Semenič** in **Simona Bajc**.

Velik uspeh je dosegel le **Henrik Semenič**, saj je v Ljubljani osvojil tretje mesto. V slovenski prestolnici je dosegla svojo najboljšo uvrstitev (69. mesto) tudi **Simona Bajc**, najboljšje 96. mesto pa je **Matej Kraševc** dosegel v Tremerjah. V skupni uvrstitvi (od skupno 229 igralcev in igralk) je trenutno Semenič 48., Bajčeva 168. in Kraševc 185.

Končal se je tudi **16. tradicionalni upokojski turnir**, v svojih prostorih ga organizira športna sekcija pri DU Postojna. V konkurenci trinajstih igralcev je v zadnjem krogu zmagal **Albin Stegel** – tudi skupni zmagovalca za sezono 2018/19. Sledita **Dušan Lekšan** in **Slavko Milavec**, peta je **Alenka Kontelj** – najboljša tarokistka med upokojskimi.

Športno društvo Epic je izpeljalo **četrty krog posamičnega klubskega prvenstva**. Med desetimi nastopajočimi je zmagal **Albin Stegel** pred **Simono Bajc** in **Henrikom Semeničem**. V skupni uvrstitvi še naprej vodi eden najboljših slovenskih igralcev taroka **Alojz Markič** pred **Albinom Steglom**.

Brane Fatur

Predsednik Bridge kluba Marko Baša je ob 50-letnici kluba izročil plaketo za dolgoletno delo Matetu Gavranu.

BRIDŽ

Na zadnje marčno nedeljo se je odvil v organizaciji Bridge kluba Postojna 42. mednarodni bridge turnir parov Memorial Vilka Kledeta 2019. Na njem je sodelovalo 56 parov iz Slovenije, Hrvaške in Italije.

Turnir je bil posvečen tudi 50-letnici domačega kluba. Ob tej priložnosti je posebno plaketo za dolgoletno delo prejel **Mate Gavran**. Turnir velja za enega najbolj priljubljenih, obiskanih in kakovostnih, saj se je za zmago potegovalo tudi večina hrvaških in slovenskih reprezentantov ter udeležencev svetovnih in evropskih prvenstev. Za odlične rezultate so bili tekmovalci nagrajeni

z unikatnimi pokali oziroma plaketami, ki jih je izdelal član BK Postojna **Peter Tavčar**, ter z nagradami sponzorjev.

Zmagovalca sta bila Sandra Havliček in Tomislav Šašek iz Zagreba, tudi drugo mesto je šlo v Zagreb – pripadlo je (paru) Kirilu Marinovskemu in Vedranu Zoriću, tretja sta bila najboljša Slovenca – Jože Sadar in Bogdan Rašula. Postojnčani so sodelovali s 7 pari; najvišje, na 17. mesto, sta se uvrstila **Marko Baša in Egon Novak**.

Gostoljubno okolje in osebje Hotela Center, številčna udeležba in sončno vreme so botrovali odličnemu razpoloženju udeležencev in organizatorjev.

Besedilo: Nastja Baša; fotografija: arhiv kluba.

STRELSTVO

Predzadnji konec tedna v marcu je izpeljalo Športno društvo Epik Postojna na mestnem mednarodnem strelšču v Ljubljani finalno tekmovanje v 42. dopisni strelski ligi in jubilejno 30. po vrsti v invalidski dopisni strelski ligi za sezono 2018/19.

Finalnega tekmovanja se je v treh disciplinah (zračna puška, zračna pištola in serijska zračna puška – vse na razdalji 10 m) v 24 kategorijah udeležilo 106 strelcev in strelk – od cicibanov in invalidov SH2 do veterank nad 70 let. V ekipni in posamični konkurenci so nastopili tekmoval-

ci iz 31 slovenskih strelskih ekip in 21 invalidskih strelskih društev/klubov oziroma vsi, ki so si pravico do nastopa priborili neposredno z rezultati iz dopisnega dela lige. Tokrat so imeli največ uspeha nastopajoči iz SD Jože Mihevc Idrija in MDI Idrija - Cerknjo; oboji so osvojili veliki pokal kot najboljše strelsko društvo/klub v finalnem delu lige. Med posamezniki se je najbolje odrezala Danijela Budin Ravnič (SD IX. korpus Piran) – osvojila je 4 medalje (tri zlate in srebrno).

Brane Fatur

BALINANJE

Predzadnji konec tedna v marcu se je v balinarski Zeleni dvorani v Postojni zaključila s sklepnimi obračuni Zimska trim liga 2018/19.

Za naslov prvaka so se pomerile štiri najboljše ekipe. V polfinalu je Sovič premagal Kamnoseštvo Klančar, Postojna pa Cerknico. V boju za tretje mesto so zmagali balinarji Kamnoseštva Klančar, v finalu pa so balinarji Soviča premagali Postojno. Ekipa Soviča (tako že drugič zapored zmagovalka lige) je igrala v postavi: **Robert Gorjanc (vodja ekipe), Adam Dekanj, Jože Jenček, Jerko Čehovin, Janez Križman, Franko in Jan Blažič, Matej Košir, Slavko Petrovič, Albert Treven, Uroš Žvab, Marko Jagodnik in Dejan Koren**.

Brane Fatur

Podjetje Kovod Postojna d.o.o. razpisuje

POMLADNI FOTOGRAFSKI NATEČAJ NA TEMO

»VODA – NJENA ČAROBNOST IN NAŠA ODGOVORNOST«.

- Kako čutite in vidite prebujanje narave?
- Kateri prizori so vam pomladi najljubši?
- Kakšno vlogo ima za vas voda?

Fotografski natečaj poteka med **25. marcem in 10. majem 2019.**

NAGRADE ZA NAJBOLJŠIH DESET FOTOGRAFIJ

1. nagrada: **zunanji trdi disk**
2. nagrada: **pametni telefon**

Več informacij o natečaju: www.kovodpostojna.si

Dan za spremembe – presegajmo starostno diskriminacijo

Enota Postojna Zavoda Sopotniki se je letos vključila v akcijo Dan za spremembe, ki jo vodi Slovenska filantropija. Ob Dnevu za spremembe so po vsej Sloveniji potekali dogodki, ki spodbujajo pozitivne spremembe in dobra dela. Letos je akcija potekala že deseto leto zapored in je bila namenjena odpravljanju diskriminacije.

Sopotniki se dnevno soočamo s starostno diskriminacijo, prav tako pa z neenakostjo v smislu mobilnosti starejših, ki živijo na podeželju oz. njihovega dostopanja do storitev. Na tem področju Sopotniki delamo ogromne korake spremembe. Ko damo starejšim mo-

žnost, da se po opravih odpravijo samostojno, jim vračamo možnost samostojnosti, občutek svobode in dostojanstva.

V sodelovanju s podružnično OŠ Hruševje in Občino Postojna smo 4. aprila organizirali družabno dopoldne v Hruševju med našimi prostovoljci – vozniki in otroki. Prostovoljci so delili svoje izkušnje, otroci pa ustvarili

čudovite slike. Letošnji Dan za spremembe je bil zgled, kako lahko skupaj premagujemo izoliranost in osamljenost starejših ter smo Človek človeku Sopotnik.

Iskrena zahvala OŠ Hruševje in Občini Postojna za sodelovanje!

Ljubica Gutnik, koordinatorica enote Postojna

... Sopotniki

zavod za medgeneracijsko solidarnost

Pomlad v vrtcu Prestranek

Na prvi pomladni dan je vrtec obiskala čisto prava pomlad. Otroke je presenetila s pomladno pesmico, pomladnimi zaplestnicami ter čisto pravimi trobenticami.

Otroci so trobentice samostojno posadili v pisane cvetlične lončke, jih skrbno zalili in obešili na ograje pred vrtcem. Z novo pridobitvijo

smo polepšali terase in okolico vrta. Ko je pomlad pozdravila vse vrtčevske otroke, so se skupaj odpravili še v šolo, kjer so pomladno prebudili tudi učence, učitelje in ostale zaposlene.

Pomlad je obljubila, da jih kmalu obiše tudi njen prijatelj. Le kdo bi to lahko bil? Komaj čakamo, da ga spoznamo.

Tekst in foto:
Tina Janež in Ingrid Šorc

Nova parkirna ureditev pri postojnskem pokopališču

Ta mesec je začela veljati nova parkirna ureditev pri postojnskem pokopališču za tovorni promet. Odslej bo vožnja in parkiranje tovornega prometa dovoljeno le za dostavo, komunalna in intervencijska vozila. Za vsa ostala tovorna vozila je parkiranje na omenjenem parkirišču prepovedano in bo s strani redarske službe tudi nadzorovano in ob kršitvah sankcionirano.

Parkirišče je v prvi vrsti namenjeno obiskovalcem pokopališča, za katere pa je v zadnjem času, zaradi večjega števila tovornjakov, zmanjkalo parkirnih mest. Prav tako parkirišče ni opremljeno z lovilci maščob, ki so potrebni ob parkiranju večjih vozil in je zato neustrezno tudi z okoljskega vidika. Zato vljudno prosimo vse lastnike tovornih vozil, da le ta puščajo na parkiriščih, ki so jim namenjena.

Hvala za razumevanje

Notranjska je bogatejša za 24 lokalnih turističnih vodnikov

Regijsko regionalna agencija (RRA) Zeleni kras je zaradi povpraševanja trga, interesa občin in navsezadnje tudi interesa posameznikov izpeljala že četrto izobraževanje za lokalne turistične vodnike.

Poslanstvo RRA-ja je spodbujanje rasti in razvoja kvalitetnih in trajnostnih oblik turističnih dejavnosti in graditev območja v prepoznavno turistično destinacijo. Zeleni kras je krovna znamka regije oz. geografskega območja: Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Postojna in izraža identiteto pokrajine.

Tokratno izobraževanje je uspešno opravilo 24 kandidatov, ki so znanje pridobivali na številnih področjih. Najštevilčnejše je bila zastopana ravno Pivška občina.

Zgodovina zelenega krasa, kulinarika, favne, ptice, geografija, etnobotanika, psihologija vodenja, zgodbe, specialna vodenja so le nekatere teme, ki se jih v dveh mesecih do-

brna predelalo. Najzanimivejši del izobraževanja je bilo terensko delo v Eko-muzeju Pivških presihajočih jezerih in celodnevna ekskurzija po Zelenem krasu. Najizkušenejša vodnica na notranjskem Alenke Veber pa je slušateljem podala veliko praktičnih nasvetov, kako narediti vodenje zanimivejše, na kaj je potrebno paziti in kako se izogniti zagatam, ki lahko nastanejo.

Pridobljeno znanje so kandidati predstavili z izdelavo turističnega aranžmaja in samostojnim avtobusnim in terenskim vodenjem. Poleg opravljene licence pa so novopečeni vodniki pridobili neprecenljive izkušnje, poslovna prijateljstva in nove ideje.

Marko Barle

KOMUS Pogrebne storitve

**V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA**

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ✦ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ✦ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ✦ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ✦ ekshumacija
- ✦ organizacija pogrebne svečanosti
- ✦ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ✦ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ✦ pogrebna oprema

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **10% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Spustite prihodnost v svoj dom.

T2 TV

APLIKACIJO ZA VAŠ PAMETNI TV NAJDETE NA

GET IT ON Google Play Samsung SMART TV

OBIŠČITE NAŠO POSLOVALNICO

Pooblaščen prodajalec Postojna

Tržaška cesta 34, 6230 Postojna
059 055 007

Več na spletni strani: <https://www.t-2.net/novice/aplikacija-t-2-tv-za-pametne-naprave>.
Veljajo Splošni pogoji za uporabo storitev IPTV, dostopni na <https://www.t-2.net/splosni-pogoj-podjetja>.

OGLASNO SPOROČILO

Pogrebna dejavnost KSP d.d. Sežana tudi v Postojni

Minevanje, konec, spominjanje. Pojmi, s katerimi se ljudje ne radi soočamo, o njih ne radi govorimo in razmišljamo, kakor da se umiranje, smrt in žalovanje tičejo le drugih. A so kljub odmiranju in sprenevedanju, da nas ne zadevajo, to pojmi, ki so del življenja vsakega posameznika.

Komunalno stanovanjsko podjetje d.d. Sežana se z omenjenimi temami srečuje že vrsto let. Njegova pogrebna dejavnost že od samega začetka skuša vestno izpolnjevati svoje poslanstvo, ki vključuje profesionalen in spoštljiv odnos do rajnika, tenkočuten pristop do žalujočih ter strokovno organizacijo in izvedbo pogrebne slovesnosti, za kar skrbi mlada in profesionalno podkovaná ekipa podjetja.

Zaradi dosedanjega uspešnega opravljanja pogrebne dejavnosti, pa tudi prejetih pobud s strani številnih posameznikov, je Komunalno stanovanjsko podjetje d.d. Sežana enoto pogrebne dejavnosti odprlo tudi v

Postojni. Sprejemna pisarna pogrebne dejavnosti, ki premore tudi razstavi prostor pogrebne opreme, se nahaja na naslovu Tržaška cesta 41, 6230 Postojna, za dogovore o organizaciji in izvedbi pogrebnih svečanosti pa smo vam na razpolago na 24 urni dežurni številki 065 555 750.

Ob vnaprej dogovorjenem srečanju vam z nasveti in priporočili ter ob upoštevanju vaših želja, nudimo celostno organizacijo in izvedbo pogrebnih storitev.

S svojo razpoložljivostjo, posluhom, znanjem ter dolgoletnimi izkušnjami smo tu, da vam pomagamo v najtežjih trenutkih.

Pogrebna dejavnost KSP d.d. Sežana, Enota Postojna,
Tržaška cesta 41, 6230 Postojna,
24-urna dežurna služba: 065 555 750

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

12. april – Dan Finančne uprave Republike Slovenije

V sklopu tega praznovanja, vas 16. maja 2019 ob 9. 00 uri vabimo na Dan odprtih vrat Finančnega urad Postojna.

Na ploščadi pred hotelom Kras bomo predstavili naslednje vsebine:

- Informacijsko tržnico/info točke,
- Predstavitev mobilne aplikacije in eDavkov,
- Prikaz dela mobilnih enot (demonstracija dela s psi), MO iz Nove Gori,
- Predstavitev pasti pri spletnem nakupovanju (ponaredki)/carina – MO iz Kopra,
- Predstavitev trošarinskih postopkov.

Veselimo se Vašega obiska.

V spomin Srečku Tušarju

Ob občinskem prazniku se spominjamo Srečka Tušarja, zadnjega člana skupine, ki je 23. aprila 1944 izvedla diverzantsko akcijo z zažigom bencina v Postojnski jami.

Upokojeni polkovnik in gorski reševalec Srečko Tušar, rojen leta 1925 je izšel iz idrijske rudarske družine.

Kot sin narodno zavedne družine je že leta 1942 postal mladinski aktivist OF in se leta 1943 vključil v narodno osvobodilno vojno. Srečku nikoli ni manjkalo poguma, odlikoval se je zlasti v zahtevnih in drznih posegih.

Tako je bil tudi komandir diverzantske čete, ki je 5. februarja 1944 vdrla v idrijski rudnik, minirala črpalke in za ves čas vojne onespobila njegov spodnji del. V noči s 23. na 24. april 1944 pa je Srečko vodil četo, katere člani so se skrivoma vtihotapili v Postojnsko jamo in tamkaj uničili 12 vagonov bencina, namenjenega za potrebe nemške vojske. Bil je prejemnik številnih nagrad in odlikovanj ter se zavzemal za ohranjanje vrednot NOB in utrjevanju domovinske zavesti.

Letos so se na škofjeloškem pokopališču, od njega poslovili tudi člani postojnskega združenja za vrednote NOB.

VABLJENI NA DAN ODPRTIH VRAT KREPITVE ZDRAVJA ZA VSE

v četrtek, 16. maja 2019 od 10. do 17. ure
v Zdravstveni dom Postojna, Center za krepitev zdravja
(I. nadstropje)

POTEKALE BODO BREZPLAČNE AKTIVNOSTI:

- Meritev krvnega tlaka in krvnega sladkorja
- Spoznajte sestavo vašega telesa (teža mišic, maščevja, kosti ipd.)
- Prehransko svetovanje pri magistri dietetike
- Predstavitve raka dojke in mod na modelu
- Prikaz uporabe defibrilatorja in možnost preizkusa oživljanja na lutki
- Posvet z fizioterapevtko in kineziologinjo z možnostjo testiranja zmogljivosti
- Posvet s psihologinjo
- Posvet s patronažno medicinsko sestro

Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika,...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrbi ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj

031 363 359 - Robert Pirjevec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

SAVNA

Hotel CENTER, Kolodvorska cesta 1, 6230 Postojna

POSEBNA PONUDBA:
Po uporabi savne lahko uveljavite **20% popust*** v baru v Hotelu Center!

* Popust velja samo na dan uporabe savne.

Savna hotela Center je idealna za sprostitev dveh ali več oseb (max 4). Romantična glasba, penina ter soj sveč dodajo doživetju prav posebno romantično noto, ležišče ob savni pa nudi počitek še tako utrujenemu telesu.

Rezervacije na:

068 632 345

booking@hotel-center.eu

Teden vseživljenjskega učenja

Kot vsako leto bo pod okriljem Ljudske univerze Postojna tudi letos v mesecu maju potekal Teden vseživljenjskega učenja.

Tokrat prirejamo festival učenja štiriindvajsetič, in sicer med 10. in 19. majem (osrednji termin), oziroma med 10. majem in 30. junijem 2019 (razširjeni termin), ko je najširši javnosti, po vsej državi brezplačno na voljo na tisoče izobraževalnih, informativno-svetovalnih, kulturnih in drugih dogodkov.

Letos smo pripravili vsebinsko bogat in pester Teden, ki je namenjen vsem vam, ki vam učenje in znanje nekaj pomenita. Skupaj z več kot tridesetimi so-

prireditelji bo Ljudska univerza Postojna izpeljala zanimive in raznolike učne dogodke, na katerih bo lahko vsakdo našel nekaj zase. Osrednji dogodek bo Parada učenja, ki se bo odvila 15. maja 2019.

Koledar bo objavljen v začetku maja na spletnih straneh prirediteljev, v lokalnih glasilih in družabnih omrežjih. Informacije o vseh dogodkih pa lahko spremljate na spletni strani nacionalnega koordinatorja Tedna vseživljenjskega učenja.

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJSKA

Parada učenja 2019

NAJ ZNANJE RASTE
15. maj • Postojna • mestni park

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJSKA

Ob Mednarodnem muzejskem dnevu vas Notranjski muzej Postojna, Jamarska zveza Slovenije in Inštitut za raziskovanje krasi ZRC SAZU vljudno vabimo na odprtje razstave na Titovem trgu pred Inštitutom za raziskovanje krasi

sobota 18. 5. 2019 ob 19. uri

1
3
0

**AN
TH
RO
N**

30. obletnica društva

Začetek
organizirane
speleologije na
Slovenskem

Ob 18. uri
otroška
delavnica:
Kaj vse
najdemo v
jamah?

Brezplačni
ogled stalne
razstave
Muzej krasi v
Notranjskem
muzeju
Postojna

IZVIRNA DOMORODNA IGRA
S PESMAMI V TREH DJANJIH,
OD MIROSLAVA VILHARJA

Jamska Ivanka.

UMETNIŠKI UŽITEK BODE MOGOČ V
POSTOJSKI, dne 10. maja 2019 v dvorani za kulturo
🕒 Začetek ob 19. uri 🕒

NAJPERVO BODE SE PROSLAVILO 110 LET OD KAR SO SE
MESTNE PRAVICE POSTOJSKI PODELILE.

Sedeži se do zmanjkanja zastoj dobivajo v turistični pisarnici TIC v Postojni.

110 LET MESTA
POSTOJSKA
1909-2019

OBČINA
POSTOJSKA

Vodnik dogajanja v občini Postojna

v času od 27. 4. 2019 do 30. 5. 2019

27. april 2019

15.00 Raziskujmo v naravi - vodene aktivnosti v gozdu na Soviču

Društvo Drobnavratnik

- Udeležba je brezplačna in na lastno odgovornost. Predhodne prijave Lari na 041-259-873, do četrtek, 25. 4. 2019.

Sovič

28. april 2019

11.00 Slovesnost ob 75. obletnici požiga bencina v Postojnski jami

KO ZB NOB Hruševje in ZB NOB Postojna

Črna jama – spomenik

1. maj 2019

6.00 Prvomajska budnica Postojnske godbe – 1808

Postojnska godba - 1808

- 6:00 – Postojna
- 10:00 – Hruševje;
- 10:40 – Dilce;
- 11:40 – Landol;
- 12:10 – Bukovje;
- 12:40 – Belsko;
- 13:10 – Studeno;
- 13:40 – Strmca

Občini Postojna in Pivka

10.30 Koncert Wasei-Kai Chorus Association Japan, Tokio

Turistično društvo Postojna

- 21. Mednarodni glasbeni festival Postojna 2019
- Več inf. na TD Postojna: tel. 05/7201 610, www.tdpostojna.si

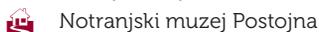

ploščad pred Postojnsko jamo

5. maj 2019

10.00 Prva nedelja v mesecu, brezplačen vstop za občane.

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

Notranjski muzej Postojna

7. maj 2019

Študijski krožek KERAMIČNI NAKIT

Društvo HNUM, Postojna

- Študijski krožki so za udeležence brezplačni. Prijave sprejemajo do 26. 4. 2019 na tel. št. 040 462 603

Jezikovna šola Athena, Postojna

8. maj 2019

17.00 Predavanje o maščobah, antioksidantih in olivnem olju

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

Zelena dvorana, Postojna

10. maj 2019

18.00 Potovanje k duši

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Predavatelj: Hai Ottenheim in Mateja Hana Hočevar

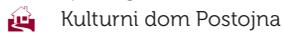
Zelena dvorana, Postojna

10. maj 2019

19.00 Dan mesta Postojna

Občina Postojna

- Praznovanje ob 110 letnici pridobitve mestnih pravic in izvedba prve slovenske spevoigre Miroslava Vilharja Jamska Ivanka

Kulturni dom Postojna

11. maj 2019

21.00 Koncert ZZ Quartet

Jazz Hram

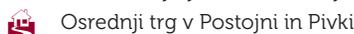

Hotel Kras

11. in 12. maj 2019

9.00 Vodkov zabavni dan

Javno Podjetje Kovod Postojna

Osrednji trg v Postojni in Pivki

13. maj 2019

15.15 Sam svoj foto mojster

Višja strokovna šola Postojna

Ljubljanska cesta 2

17.00 Izdelava naravne kozmetike - zobna pasta

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

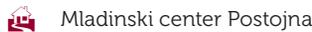
Zelena dvorana, Postojna

14. maj 2019

14.00 Delavnica o lažnih novicah

Društvo prijateljev mladine občin Postojna in Pivka PO-PI

- Praktična interaktivna delavnica iskanja resnice o svetu lažnih novic

Mladinski center Postojna

17.00 Vabimo na brezplačni tečaj COBISS+

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

- Namenjeno najširši populaciji uporabnikov knjižničnega gradiva

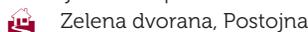

Čitalnica knjižnice

17.00 Predstavitve BRIDŽA

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Udeležba je brezplačna. Tečaj se bo izvajal ob prijavi najmanj 8 ljudi in bo potekal vsak torek.

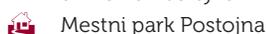

Zelena dvorana, Postojna

15. maj 2019

15.30 Parada učenja - Dan učech se skupnosti

Zavod Znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna

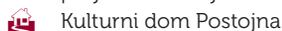

Mestni park Postojna

17.00 PO-vej mi nekaj lepega

Društvo prijateljev mladine občin Postojna in Pivka PO-PI

- Privedite ob zaključku niza dogodkov projekta Po-stoj na živi ulici z mladimi.

Kulturni dom Postojna

17.00 Freestyle učenje, triki za hitro in zabavno učenje

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Obvezne prijave zaradi omejitve mest do 13. 5. na: www.lazjeucenje.si/prijavnica
- Prof. Mojca Stojkovič – Inovatorica novih učnih metod Freestyle učenja

Zelena dvorana, Postojna

15. maj 2019

18.00 Karakterji ljudi v povezavi z bachovimi cvetnimi esencami

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

- Predavateljica: Katja Grum

Zelena dvorana, Postojna

16. maj 2019

10.30 Obisk uradnika EU

OŠ Prestranek

OŠ Prestranek

17.00 Voden ogled Gasilsko-reševalnega centra Postojna in ogled avtolestve

PGD Postojna

GRC Postojna

17.30 Z energijsko komunikacijo do boljših odnosov

Zavod Znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna

- Nevenka Žejn, evenLove

Ljudska univerza Postojna

Študijski krožek

»CUERDA SECA«

Društvo HNUM, Postojna

- Udeležba je brezplačna. Prijave sprejemajo do 10. 5. 2019 na tel. št. 040 462 603

Jezikovna šola Athena, Postojna

17.00 Pomladni koncert – Jakob in njegova oblačila

Virtec Postojna

- Otroci starosti 4-5 let

Športna dvorana OŠ Antona Globočnika

19.00 Grajska gospoda iz raja na krasu, pivški graščini Ravne in Šilentabor

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

- Predstavitve nove knjige Draga Kolenca

Čitalnica knjižnice

17. maj 2019

7.00 Mesečni sejem na Tržaški

Občina Postojna

Tržaška cesta v Postojni

20.00 Mary Rose Koncert in predstavitve novega albuma

KD Postojna in Mary Rose

- Brezplačne vstopnice si lahko zagotovite na tel. št. 031 304 878 ali nam sporočite na: kulturni.dom@zavod-znanje.si

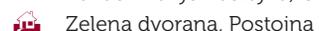

KD Postojna

18. maj 2019

10.00 Yoga za otroke

Zavod znanje Postojna, OE Točka moči

Zelena dvorana, Postojna

18.00 MEDNARODNI MUZEJSKI DAN

Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna

- Otroška delavnica in odprtje razstave »130 letnica društva Anthron – začetek organizirane speleologije na Slovenskem«

Titov trg, Postojna

18. maj 2019

- 19.30 Komorni zbor Orfej Ljutomer zborovodja Andraž Hauptman**
MEPZ Postojna in JSKD OI Postojna
- Drugi koncert iz niza U3NEK in odprtje Tedna ljubiteljske kulture v občini Postojna
- dvorana Alojza Srebotnjaka GŠ Postojna

19. maj 2019

- 17.00 Revija kraških godb**
JSKD OI Postojna
- Kulturni dom Postojna

20. maj 2019–14. junij 2019

- Ob 40-letnici delovanja potujoče knjižnice vabimo k brezplačnemu vpisu**
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
- Enota potujoča knjižnica

21. maj 2019

- 10.00 Obisk pisatelja Tadeja Goloba**
OŠ Prestranek
- OŠ Prestranek

- 17.00 Predstavitvena delavnica: psihosocialna pomoč**
Društvo Tvoj telefon
- Ljudska univerza Postojna

- 18.00 Skrivnosti Soviča**
OŠ Antona Globočnika Postojna
- Proslava ob zaključku projekta POGUM
- Športna dvorana
OŠ Antona Globočnika Postojna

22. maj 2019

- 17.00 Pohod na Sovič**
Vrtec Postojna
- V primeru dežja bo pohod preložen na 5. junij
- Ploščad pred hotelom Kras

- 19.00 Koncert komornih skupin Glasbene šole Postojna**
Glasbena šola Postojna
- dvorana Alojza Srebotnjaka GŠ Postojna

23. maj 2019

- 16.00 Kolesarjenje po Zgornji Pivški kotlini**
OŠ Prestranek
- V primeru dežja se prestavi, info 05 754 25 12
- OŠ Prestranek

- 17.00 Z eteričnimi olji do dobrega počutja**
Zavod Znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna
- Predavanje Erike Smrekar
- Ljudska univerza Postojna

- 19.00 Srečanje učencev klavirja Glasbenih šol Cerknica, Ilirska Bistrica in Postojna**
Glasbena šola Postojna
- dvorana Alojza Srebotnjaka GŠ Postojna

- 19.00 Predavanje AYURVEDA**
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
- Predava Marija Kočevar
- Čitalnica knjižnice

27. maj 2019

- 10.30 Pogovorna delavnica: Fotomontaža**
Društvo Tvoj telefon
- Dom upokojeencev Postojna

28. maj 2019

- 16.00 »Kako optimalno užiti drugo pomlad«**
Zavod Znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna
- Predavanje Jasne Umek
- Ljudska univerza Postojna

- 17.00 Predavanje: »Ho oponopono« ali Popraviti, narediti prav**
Društvo Tvoj telefon
- Ljudska univerza Postojna

- 17.00 Sončkov dan**
Vrtec Postojna
- Vrtčevska zabava ob zaključku šolskega leta
- Otroško igrišče enote Pastirček

29. maj 2019

- 10.00 Aktivacija v vsakdanjem življenju**
Društvo »Vezi«, Stanovanjska skupina Postojna
- Predavateljica Polono Štrancar, univ.dipl. psihologinja.
- Zelena dvorana, Postojna

- 19.00 Javni nastop učencev GŠ Postojna s podelitvijo nagrad**
Glasbena šola Postojna
- dvorana Alojza Srebotnjaka GŠ Postojna

30. maj 2019

- 15.00 Prestranški tek**
OŠ Prestranek
- V primeru dežja se prestavi, info: 05 754 25 12
- OŠ Prestranek

- 18.00 Vilharjev dan**
Osnovna šola Miroslava Vilharja Postojna
- Vilharjeva dvorana OŠ Miroslava Vilharja Postojna

30. maj 2019

- 19.00 Javni nastop učencev GŠ Postojna**
Glasbena šola Postojna
- dvorana Alojza Srebotnjaka GŠ Postojna

Vsak torek

- 8.00 Jutranja telovadba in meditacija**
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
- Zelena dvorana, Postojna

Vsak drugi torek

- 17.00 Knjižni klub**
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
- Delavnico vodi Nika Rebec.
- Zelena dvorana, Postojna

Vsako sredo

- 10.00 Ich spreche ein bisschen Deutsch - obnovitveni tečaj nemščine**
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
- Pogovorni tečaj nemščine vodi Tatjana Šeremet. Začne 6.3.
- Zelena dvorana, Postojna

Vsak četrtek

- 16.00 Kick Boxing**
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
- Predstavitelj športa Kick boxing in razvijanje športnega duha.
- Zelena dvorana, Postojna

Vsak prvi petek

- 17.00 Meritve sestave telesa**
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
- Izvaja prehranska svetovalka Ines Gajster
- Zelena dvorana, Postojna

Vsak tretji petek

- 15.00 Access bars izmenjave**
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
- Delavnico vodi Anka Prelec
- Zelena dvorana, Postojna

I ♥ BRIDGE

najbolj popularna miselna igra s kartami

Začetni tečaj bridža

torek, 14. maj 2019, ob 17. uri

Točka moči Postojna - večgeneracijski center
Zelena dvorana, Ulica 1. maja 1B, 6230 Postojna
Prijava na: tocka.moci@zavod-znanje.si ali na telefon 081 610 597.

Bridge klub Postojna - že od 1969

Papirnica KOCKA-SCRIPTA se ob praznovanju 30 let delovanja, zahvaljuje vsem zvestim strankam!

30

LET Z VAMI

1989-2019

**Tradicija je navdih,
zvestoba in kvaliteta pa sta naše vodilo.
Že 30 let!**

										AVTOR: MATEJ MISLEJ	ČETRTINA KROGA	MORSKI RAK BREZ KLEŠČ	OKRASNA OVJALKA	AMERIŠKI IGRALEC HANKS		PISAVA, KI SE JE RAZVILA IZ RIMSKE PISAVE	ČLOVEK, KI SE LEPO VEDE	JUŽNO-AMERIŠKI GRM
										KRŠČANSKI ZAKRAMENT					PRIPRAVA ZA STRELJANJE PUŠČIC			
															POTRDIITEV			
										KAR KAJ VARUJE								
										NASLADILO, PRIJETNO DRAŽILO								
										KRAJ PRI DOMŽALAH					GORSKA POKRAJINA NA HRVAŠKEM			
										3					IZVRTANA LUKNJA			
																		SLOVENSKA KUHARSKA MOJSTRIČA ROŠ
	SPODNJI DEL VRAT	OBNOVITELJ	DOLGOTRAJNO, PUSTOLOVSKO POTOVANJE	SADNA PIJAČA	PODLOŽNIK V FEVDALIZMU	ODPORNIŠKO GIBANJE NA SEVERNEM IRSKEM				SL. PISATELJ (JANEZ)								
						OTON JUGOVEC	KUBANSKI PLES			ZA POLTON ZVIŠAN A								
VOLUMEN													DEL LJUBLJANE					
													OSTANEK KART PRI TAROKU					
KDOR LJUBI RED																		
SLOVENSKA PEVKA HORVAT						POLJSKA RASTLINA	ARGENTINSKA POLITIČARKA PERON			SANKE					VEČ DREVES	KOTNA MERA	SLOVENSKA PEVKA GODEC	
DOMAČA PERNATA ŽIVAL				NEKD. SL. ODBOJKAR (DAVOR)									VLAČUGA, PROSTITUTKA (SLABŠ.)					
				DEL MORJA, KI SE ZAJEDA V OBALO									TOPLICE					
	NAČIN PREPLETANJA NITI V TKANINI								PRIPRAVA ZA SEJANJE MOKE					JEZERO V KAZAHSTANU				
	OBZIR								VEŽBA					KITAJSKI DRŽAVNIK ŠJAOPING				
PREDSEDNIK EVROPSKEGA PARLAMENTA (ANTONIO)								KONEC TEDNA							MESTO NA NIZOZEMSKEM			
								GLAVNI ŠTEVNIK							ODŽAGAN KOS DEBLA			
PERGAMONSKI KRALJ					GLEDALIŠČE								SL. PESNIK FRITZ					
					RADIJ								ALOZIJU VADNAL					
TRANSFORMACIJA V KODIRANO OBLIKO										BLAZNEŽ, OBSEDENEC								
RASTLINA Z DOLGIMI OZKIMI LISTI						OREL V NEMŠKIH GRBIH				ENOCELICNO BITJE								

Elektro trgovina Grže v Postojni nudi veliko izbiro elektrotehničnega blaga, ročnega orodja, gospodinjstskih aparatov, avdio-video naprav, notranjih in zunanjih zidnih barv. Vabljeni v trgovino in dnevni bar z odlično kavo!

Elektro trgovina Grže podarja tri nagrade:

1. nagrada: stropna led svetilka Philips;
2. nagrada: foto torbica Sony;
3. nagrada: osebna tehničnica Emos.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepil, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna **najkasneje do 9. maja**. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci marčevske križanke so:

1. knjižno nagrado (*Križišče štirih poti*, Tommi Kinnunen) prejme **MIRJAM CANZUTTI**, XXX. divizije 5 c, 5000 Nova Gorica;
2. knjižno nagrado (*Sodni dnevi*, Peter Čerferin in Vasja Jager) prejme **VESNA CEJ**, Hrašče 73, 6230 Postojna;
3. knjižno nagrado (*Animal triste*, Monika Maron) prejme **SONJA GRUDEN**, Planina 58, 6232 Planina.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti.

Iz foto albuma družine Čuk z Dilc

Po pustnem torku se je življenje vrnilo na utečene poti. Naslednjega dne, na pepelnično sredo, se je za vernike začel štiridesetdnevni post. To je čas, ko naj bi se človek nečemu odpovedal – bodisi mesu, alkoholu, zabavi ... Nekoč so ljudje jemali postenje zelo resno; to je pomenilo, da so jedli malo, predvsem ob petkih. V teh dneh so pri kuhanju svinjsko zabelo nadomestili z malo olja, na krožniku pa so se običajno znašli repa, zelje, krompir in koruzni močnik. To je bilo obdobje mirnega življenja, povezanega z vzdržnostjo; pozornost so namenili predvsem svoji notranjosti. Družinski člani so začeli s prvimi pripravami na velikonočni čas.

Jakob Čuk pred letom 1957 na Jamski cesti v Postojni.

V tem obdobju so namenili v farnih cerkvah največ časa in dela postavitvi božjega groba. Veljalo je namreč pravilo, da so lahko le v njih postavili »kulisni« božji grob. Ta spominja na Kristusovega v Jeruzalemu, pomeni pa središče ljudske pobožnosti od velikega četrta zvečer do velike sobote. V evropskih cerkvah so začeli postavljati prve božje grobove proti koncu 12. stoletja, v naš prostor pa so ga vpeljali jezuiti v času protireformacije. Običajno ga postavijo v stranskem oltarju ali v stranski kapeli, dramatično pa ponazarja dogodke med velikim petkom in veliko soboto. Pri pripravi božjega groba so cerkovniku običajno pomagali vaščani, velikokrat je to nalogo opravil vaški 'umetnik'.

Eden izmed lepših božjih grobov v naši okolici je ohranjen v hrenoviški župni cerkvi sv. Martina. Pred dobrimi štiridesetimi leti je takrat že nekoliko dotrajan starejši božji grob temeljito predelal **Jakob Čuk – Čukov z Dilc**. Njegovo prenovo je načrtoval sam, ga tudi sam poslikal in

po njegovi zasnovi ga postavljajo še danes. Več kot 25 let je v hrenoviški cerkvi postavljaj tudi znamenite jaslice.

Jakob Čuk je bil rojen leta 1924 in je doživel častitljivih 85 let. Od mladih nog je veljal za nenavadnega, malce karizmatičnega, saj je bil obdarjen s »tisočermi« sposobnostmi. Izučil se je za zidarja, nekaj časa je imel tudi svojo obrt. Med II. svetovno vojno je bil v italijanski vojski, kasneje pa kot partizan tudi ranjen. Po vojni je bil zidar vzdrževalec v podjetju Liv in Tovarni mesenih izdelkov. Leta 1957 se je poročil in imel štiri otroke. Domači se ga spominjajo kot tihega, izredno delavnega in iznajdljivega, preprostega »kmečkoga« fanta, očeta, deda in pradedu, ki mu nobeno delo ni bilo tuje. V najstniških letih je z bratoma Francem in Zdravkom sestavil ansambel in zanj sam izdelal kitaro. Najbolj pa je slovel kot zidar. Bratoma je zgradil hiši, obnovil je lepo število kapelic in cerkve v Rakuliku, Hruševju in Goričah. Rad je ustvarjal v lesu; izdeloval je pohištvo in okna. Obdeloval je tudi kovino. Njegove številne inovacije oziroma izboljšave predvsem kmečkoga orodja pričajo o Jakobovi inovatorski žilici. Z dušo in s srcem je bil predan ljubiteljski kulturi in bil igralec v dilški amaterski gledališki skupini; skupaj z Ivanko Poljšak *Pivkovo* je izdeloval tudi kulise in kostume. Vsak trenutek prostega časa

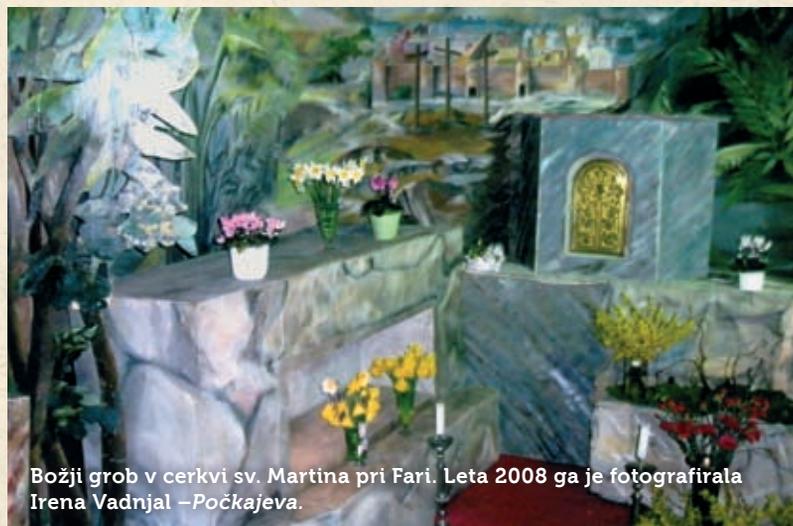
pa je resnično posvečal slikanju. Slikal je na lesenitne plošče in ustvaril najrazličnejše motive; posebej so mu bila pri srcu cvetlična tihožitja. Ob 80. letnici so zbrali njegovi domači številna njegova dela in ga razveselili z razstavo. Rad je tudi fotografiral, predvsem naravo in vnuke.

Njegov sin **Roman** dokazuje, da jabolko ni padlo daleč od drevesa.

Od očeta je »podedoval« ne le občutek za lepoto duha, temveč tudi za okolje, naravo in kulturo. Z ženo **Mojco** imata pet otrok; najstarejši **Niko** je duhovnik, vsi ostali družinski člani pa pojejo v cerkvenem zboru v hrenoviški cerkvi (pri Fari).

Ker smo Čukove obiskali v predvelikonočnem času, je beseda stekla tudi o pripravah na ta največji krščanski praznik, o njegovem doživljanju in praznovanju. Čeprav se je tradicija v zadnjih letih nekoliko spremenila ali prilagodila, pa ni malo družin, ki ji še vedno sledijo. Tudi o tem so nam pripovedovali Čukovi, predvsem mama Mojca in hčerka Veronika. Na veliki četrtek, ko je spomin na zadnjo večerjo, se udeležijo slovesne maše. Po njej odnese župnik hostije iz tabernaklja v božji grob – v nadomestni tabernakelj. Ta spominja na ječo, v kateri je Jezus preživel noč s četrtka na petek. Med pesmijo *Slava* utihnejo zvonovi, saj »gredo« v Rim po blagoslov. Oglašanje zvonov nadomestijo raglje (ropotulje). Nekoč so jih ljudje izdelovali sami in so bile vseh oblik in velikosti, veselje z njimi pa so imeli predvsem otroci. Verniki se po maši zberejo pri božjem grobu in zmolijo žalostni del rožnega venca, domov pa odnesejo oblate. Na veliki petek popoldne opravijo molitev križevega pota, zvečer pa še obredje velikega petka. To je edini dan v letu, ko ni svete maše. Med obredjem obhaja župnik s hostijami, ki so bile shranjene v božjem grobu. Na veliko soboto počaka družina na blagoslovljeni ogenj, šele nato gospodinja zakuri doma. Popoldne nesejo jedi k blagoslovu, zvečer so prisotni pri velikonočni vigiliji (vstajenju). Zvonovi zopet zazvenijo, pevci pa odpojejo vstajensko alelujo in tej sledi procesija. Veliko nedeljo začnejo s slovesnim zajtrkom blagoslovljenih jedi ter z molitvijo v zahvalo za Jezusovo vstajenje, nadaljujejo pa s sveto mašo in slovesnim kosilom. Praznično popoldne je namenjeno srečevanju s sorodniki in izrekanju voščil.

Besedilo: Gabriela Brovč in Alenka Čuk; fotografiji: arhiv družine Čuk.

Božji grob v cerkvi sv. Martina pri Fari. Leta 2008 ga je fotografirala Irena Vadnjak –Počkajeva.